Ժ. ՏԱՐԻ 2827 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 1 ՀՐՈՏԻՑ 4385 7 ՅՈՒԼԻՍ 1893 5 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1311 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره‌ولك غزه‌سى ادارهسنه

Direction du journal AREVELK Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Գրամով	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընծիր թուղթի վրայ նամակագրողներու Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարէ ծանրագին Դրուշ	50

Խմբագրութիւնս ոչ դարձեալ ետ կամ այլ գրութիւն չի տրուիր։

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7/19 ՅՈՒԼԻՍ 1893

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Սիամի խնդրոյն չափ միտքերը կ'ըզբաղեցնէ ի Փարիզ բոլորովին ընտանեկան կարգի դէպք մը, որ սակայն կ'ազդէ գրականութեան վրայ և Ֆրանսացւոց ամենէն նշանաւոր հանդէսին՝ Ռէվիւ- Տէ Տէ Մոնդի՝ ճակատագրին վրայ։

«Երկուց Աշխարհաց Հանդէսին» արդի տնօրէնն է հիմնադիր տնօրէնին որդի Պ. Շարլ Պիւլոզ՝ 35,000 բաժանորդ ունի այս հանդէս, ըստ մեծի մասին պատուաւոր ընտանիքներ, լուրջ և ուսումնասէր անձեր, ճաշակի տէր մարդեր, բնիկ թէ օտարազգի։ Ֆրանսայի ամենէն հարուստ հրատարակութիւններէն մէկն է այս։ Տնօրէնը պէտք է 12 բաժնի տէր ըլլայ առ նուազն, եւ մէկ բաժինն 100,000 ֆր. կ'արժէ այսօր։ Փարիզի Ռոչիլտեան Տան ծերունի գլուխն անգամ մ'ըսած է թէ «Երբ ինձ առաջարկեցին Ռէվիւ- Տէ Տէ Մոնդի բաժիններէն գնել, բարեկամներուս խորը չկորցնելու համար ստորագրուեցայ՝ իբրեւ բարեսիրական գործի մը։ Այսօր Ռէվիւ-ի բաժնեթուղթերս ամեն արժեթուղթերէս, ամեն բաժնեթուղթերէս աւելի շահ կը բերեն ինձ՝ դրամագլխին համեմատութեամբ։» (Ըսել է Սուէզի ջրանցքին բաժնեթուղթերէն աւելի շահաւոր են։)

Արդի տնօրէնին հայրը պարկեշտ մարդ մ'էր, որ պարկեշտ հրատարակութիւն մ'ըրած էր զՌէվիւ- Տէ Տէ Մոնդ, և իւր շուրջ համախմբած էր Ֆրանսայի ամենէն կարող և ամենէն պարկեշտ գրողներու խումբ մը, որք եղական գիրք մը տուած են այն թերթին։ Երիտասարդ Պիւլոզ տարբեր մարդ մ'եղաւ։ Թերեւսարդ հանգիստ մը պտաւ վարել, և վերջերս ի Փարիզ «օրուան գայթակղութիւնն» եղին իւր ամուսնական անհաւատարմութեան վերաբերեալ իրողութիւնք։ Տիկին Շարլ Պիւլոզ պարկեշտ կին մ'է։ Այս վիճակէն չախորժեցաւ, և իբրեւ հաւատացեալ կին չհանդուրժելով ամուսնալուծման որ հակառակ է եկեղեցւոյ կանոնաց, դատ բացաւ «ամուսնական բաժանման» համար։

Պ. Շարլ Պիւլոզ գուշակելով գլխուն գալիքը, ջանացած էր իւր անկարգ ընթացքը գաղտնի բռնել։ Մինչեւ հիմա քանի մը միլիոն ֆր. մսխեր է՝ իրազեկներուն բերանը գոցելու համար, և բաց ասա, 600,000 ֆր.ի պարտատոմսեր ստորագրեր է, որք իւր կնոջ ձեռքն ինկեր են։ Տիկինը զայրացեր է։ զի ամուսնոյն ընթացքն ոչ միայն ընտանեկան պատուոյն հարուած մ'է, ոչ միայն իւր՝ տիկնոջ՝ անձնական պատուոյն կը դպչի, այլ և կործանում կ'ըսպառնայ Ռէվիւ- Տէ Տէ Մոնդին։ Ֆէլոս ինքն ևս կը հաստատէ թէ այս հանդէս դրական և ընկերական այն բարձրութեան հասած էր գլխաւորապէս «խիստ բարոյականի մը շնորհիւ»։ Պարկեշտ օրիորդներ և տիկիններ մեծ թիւ մը կը կազմեն Ռէվիւ-ի բաժանորդներուն մէջ, և երբ լսեն թէ իրենց «իմացական աւետարանին» տնօրէնը մեղկաբարոյ մարդուն մէկն է եղեր, ի՞նչ աչքով կը նային այն թերթին վրայ։ Պ. Պիւլոզ հայրն և Պ. Պիւլոզ որդին Ռէվիւ-ին մէջ հրատարակուած վէպերն և նորավէպերը մեծ ուշադրութեամբ կը քննէին, որպէս զի անբարոյական բան մը չպարունակէին։ Ի՞նչպէս ուրեմն կրնար թոյլատրուիլ որ թերթին տնօրէնն իսկ անբարոյական մարդ մ'ըլլայ և իւր անբարոյութիւն հրապարակաւ նշաւակուած։ Այս հարցումն ընելով, Ֆէլոս բնական կը գտնէ որ Ռէվիւ-ի գլխաւոր բաժնետէրք եւս յուզուած են, Տիկին Պիւլոզի պէս թէ պատուոյ և թէ շահու տեսակէտով։ Պ. Շարլ Պիւլոզ իւր ձեռքը գտնուած բաժնեթուղթերէ մի քանին ծախել կամ գրաւ դնել հարկադրուեր է, իւր անուղիղ վարմունքին հետեւանքն աբօղելու յուսով, բայց չէ յաջողեր։ Եթէ դատարանն ի նպաստ տիկնոջ վճռէ, սա կարող կ'ըլլայ ստացուածոց մնացեալ մասին մատակարարութիւնն իւր ձեռքն անցունել և կորուստէ զանոնք փրկել։ Գլխաւոր բաժնետէրերն ալ այս շաբաթ օր նիստ պիտի ընէին և Պ. Պիւլոզի հրաժարականը պիտի պահանջէին, և եթէ չհրաժարէր, պաշտօնանկ պիտի ընէին զինք։ Աւասիկ թերթաբարոյ կարծուած ֆրանսական ընկերութեան ամենէն զարգացեալ դասուն մէջ անձնական և ընտանեկան պատուոյ խնդիր մը ո՛ր աստիճան կարեւորութիւն կը ստանայ։

Ո՞վ պիտի յաջողէ Պ. Պիւլոզի որպէս տնօրէն Ռէվիւ-ին։ Նորընտիր ակադեմական Պ. Պրունդիէռ ալ բաղուկն էր Պ. Պիւլոզի։ բայց անոր պէս բաժնետէր մը չէ։ միլիոն մը և 200 հազար ֆր։ դրած չէ այս գործի մէջ, Հետեւապէս, եթէ կանոնագիրը չմոխուի, դժուարութիւն պիտի քաշուի նոր տնօրէն մը անուանելու։ Բայց խմբագրութիւնն ինչ որ է նոյն կը մնայ, և կը պարունակէ ամենէն ականաւոր անուններն ամեն ճիւղի մէջ։ Գիտնական Պ. Ռատ աշակիցն է Պ. Պրունդիէռի, իբրեւ Մայսուն աշխատակից։ ակադեմական Պ. Շերպուլիէ, որոյ պարկեշտ և մտացի վէպերը Ֆրանսական ընկերութեան ամենէն զարգացեալ և փափկաճաշակ դասուն համար մէկ մէկ համադամեր են, կը գրէ Ռէվիւ- Տէ Տէ Մոնդի վէպերը։ պատմական Պ. Լավիս, նմանապէս նորընտիր ակադեմական, պատմական նիւթեր կը գրէ։ Պ. Պ. Ֆակէ և Լառումէ, որք գեղարուեստից և դպրութեանց մէջ համբաւ հանած են, քննադատութեան ճիւղը կը մշակեն նոյն թերթին մէջ։ Պ. Պ. Ֆայէ և Պուռռոտ՝ խնամասիրութեան։ Տը Վոկիւէ մարքիզ՝ օտար գրականութեան և Պ. Պալէկ՝ թատերական։ Բաղաքական և այլ ճիւղերն եւս կարող ձեռքերու մէջ են։ Գրողներէն ոչ մին 35—40 տարեկանէն վար է։ զի Ֆրանսայի մէջ մարդ մը գէթ այս տարիքն ունենալու է՝ գրականութեան և գիտութեան մէջ համբաւ շահած և նշանաւոր դիրք մը գրաւած ըլլալու համար, և այնպիսեաց առջեւ միայն կրնան բացուիլ Ռէվիւ- Տէ Տէ Մոնդի սիւնակները։

«ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ» ԲԺԻՇԿ ԼՈՆՏՈՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Գոհունակութեամբ կ'իմանանք թէ մեր Լոնտոնի աշխատակից Արմէն Գնունի, (իւր իսկական ամուսամբ Յովսէփ էֆ Տէր Ստեփանեան, Ռուսոսդոցի,) փայլուն քննութիւններէ ետք յաջողած է Տոքթորութեան վկայական ստանալ Լոնտոնի Բժշկական վարժարանէն։

Մի քանի ամիս յառաջ յաջողութեամբ անցուցած էր Մանկաբարձութեան, Կնոջանաբանութեան և Վիրաբուժութեան վերջին քննութիւններն, և յուլիսի 11ին ոչ նուազ փայլուն կերպիւ ուարտեր է տեսական և գործնական բժշկութեան քննութիւններն։ Հետեւապէս, սատյիր է Անգլիոյ բժշկական և վիրաբուժական երկու նշանաւոր մարմնոց վկայականներն, մին իբրեւ Member of the Royal College of Surgeons of England, (Անգամ Արքայական Համալսարանին կամ Կաճառին Վիրաբուժից Անգլիոյ), և երկրորդն իբրեւ Licentiate of the Royal College of Physicians of London (Պատկառ Արքայական Համալսարանին կամ Կաճառին Բժշկաց Լոնտոնի)։ Եթէ չենք սխալիր, մեր յարգոյ աշխատակից պատիւ ունի առաջին Հայն ըլլալու որ այս կրկին ատիճանները կ'ըստանայ Բրիտանեան ոստանին մէջ։

Տքթ. Յովսէփ Տէր Ստեփանեան ժամանակ մը ևս պիտի մնայ Անգլիա, Հիւանդանոցներու մէջ շարունակելով իւր արուեստին փորձառական մասը։

Խնդակցելով մեր ուշիմ աշխատակցին, տարակոյս չունինք թէ իրմով ճարտար և պատուաբեր անդամ մ'ևս պիտի աւելնայ մեր հայ բժշկաց պատուարժան դասուն վրայ։

ԹՈՏՈՍԴՈՅՑԻՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐ

Զարգացիտական ուսմանց դասատու Յակոբ էֆ. Պոյաճեան հետեւեալ նամակին հրատարակումը խնդրած է մեզմէ։

«Զօրս-հինգ ամիս յառաջ, երբ տեղական թերթի մը և իւր թղթակից սիալ ուղղութիւն մը բռնած էին Ռուսոսթոյի նկատմամբ, տեսայ թերթին տնօրէնն և յայտնելով իմ կարծիքս, առաջարկեցի դարձնել տալ այդ սիալ ընթացքը։ Խոստացաւ։ Մեծ եղաւ զարմացումս երբ այս դիտողութենէս ետ այս խոստումէ վերջը նոյն թերթին մէջ երեւցաւ յօդուած մը «Ռուսոսթոյի մէջ աղջիկ չկայ» վերնագրով։ Ասոր վրայ ուրիշ ճանապարհ չէր մնացած ինձ այլ հրապարակաւ իմ համոզումս յայտնել Աբէ-Լէյի սիւնակաց մէջ՝ Ռուսոսթոյի աղջկանց և իգական վարժարանին նկատմամբ։ Այս օրիորս նոյն թերթի ինչ ինչ բաներ գրեր է ինձ դէմ։ Ի հարկէ, եթէ մէջ բերուածներ ճիշդ ըլլային, պիտի գրէր զանոնք՝ այն պատասխանին մէջ զոր տուաւ 3—4 ամիս յառաջ, և 3—4 ամիս չպիտի սպասէր այդպիսի սքանչելի փաստեր մէջ բերելու համար։

«Ես նոյն թերթին ձրի աշխատակցեցայ նախակրթարանաց ընդհանուր ծրագրով մը (որ չտպագրուեցաւ) և բնական գիտութեանց վրայ յօդուածներով։ Եթէ հասարակութեան օգուտը չըլլար իմ նպատակներէս մին, այսօր զղջում պիտի յայտնէի նոյն թերթին աշխատակցած ըլլալուս համար։ որովհետեւ յայնժամ առիթ չպիտի ունենար յերիւրելու այն գուարճալի փաստերը որք տեսնուեցան իւր չաթի աւուր թուոյն մէջ։» Յակոբ Ն. Պոյաճեան

ԴԱՒԱՆԱԳԱՑ ՀԱՄԱՄԱՐ

Առաջնակարգ ուսուցիչ մը, որ հինգ տարի առաջ գաւառի մը բարձրագոյն նախակրթարանին մէջ պաշտօնավարած եւ շրջանաւարտներ արտադրած է, վերջերս Կ. Պոլիս դարձած ըլլալով, պատրաստ է գաւառի մը մէջ վերստին պաշտօն ստանձնել, իբրեւ տնօրէն, կամ ուսուցիչ Ֆրանսերէնի, Ֆրանսերէնի, չափագիտութեան եւ բնագիտութեան։ Իւր կինն ալ կար եւ ձեւագիտութիւն կրնայ ուսուցանել։ Դիմել յԱզգ. Պատրիարքարան, Նշան էֆ. Փափազեանի։

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. — Յուլիս 14ի «Ազգային Տօնին» բիրիւանքը Նուազեցնող լուր մը եկաւ Փարիզ։ Սիամի խնդիրը ծանր երեւոյթ ստացած է։ Ֆրանսական երկու մարտանաւեր, իւրաքանչիւրը չորսական թնդանօթով զինեալ, Մէկնամ գետէն ներս մտնելով, Պանկոքը մայրաքաղաքին դիմաց խարսիած են, անգլիական դեսպանատան մօտ։ Դեսպանատունը պաշտպանող Սիամական մարտակոցներու թնդանօթք չեն կրցած կասեցնել Ֆրանսական նաւերը։ Սիամ կը վայելէ Անգլիոյ պաշտպանութիւնն, որ չուզեր Ֆրանսայի կողմէ ոտնձգութիւն մը այն կողմեր։ Սիամի տարածութիւնն է 13,200 քառ. մղոն, թիւ բնակչաց վեց միլիոն, բանակը 12,000 զօրք բազկացեալ, եւրոպացի սպայից ձեռամբ կրթուած։ Նաւատորմն ութ շոգենաւէ բաղկացեալ, իւր 40 թնդանօթով զինուած։ Այս ոյժ նշանակութիւն չունի Ֆրանսայի համար։ Բայց Անգլիա չուզեր որ Սիամ ընկճուի, և կը մնայ տեսնել թէ Անգլիա և Ֆրանսա ինչպէս պիտի համաձայնին։ Միտքերը ձգտեալ են Փարիզի մէջ, և Սիամի հետ կ'ուզուի վարուիլ այնպէս որպէս Ցահոմէի հետ։ Վերջին լրոյ մը նայելով, Սիամի կառավարութիւնն յայտարարեր է Ֆրանսայի գործակատարին թէ ինք յանձնառու կ'ըլլայ վճռի տակ գտնուող սեղուանքէն իւր զօրքը քաշելու, բաւական է որ թշնամութիւնք դադրին Ֆրանսացւոց կողմէ։

ԱՆԳԼԻԱ. — Անցեալ հինգշաբթի, Պ. կասսիմոն պատշաճ բանախօսութեամբ մը առաջարկեց Երեսի։ Թողլոյն որպէս զի խնդակցական ուղերձ մը մատուցուի Վիկ. Թագուհւոյն՝ Եորքի դքսին ամուսնութեան առթիւ, և խնդակցութիւնք ներկայացուին նաև Կալլեսի իշխանին և իշխանուհւոյն և Եորքի դքսին ու դքսուհւոյն։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետը սիրով ձայնակցեցաւ, և ժողովը քուէարկեց։ Նոյն արարողութիւն Լորտերու ժողովոյն մէջ եւս կատարեցաւ։

—Եորքի դքսին ամուսնութեան առթիւ, Լոնտոնի Լորտ-Քաղաքապետը բարձրացաւ Պարոնիկութեան ասպիճանի, որով ժառանգաւոր Սըր տիտղոսը պիտի վայելէ, և քաղաքային պաշտօնակալներէն գլխաւոր երկուքն ասպետական ատիճան ստացան, որով իրենք եւս Սըր պիտի կոչուին, բայց իրենք միայն, ոչ իրենց անդրանիկ որդիք։

ԱՖՐԻԿԷ. — Արեւելեան Ափրիկէի անկիրեան եպիսկոպոս Թիուքքը կը գրէ Լոնտոնի լրագրերուն թէ բողոքանութիւն ընդունած 40 բնիկ ցեղապետներ յայտարարութիւն մը ստորագրած են, որով հրապարակաւ կը խոստանան ոչ միայն դերեաց տուրուառ չընել այլ և իրենց տուներուն մէջ գերի չգործածելու։

ԱՄԵՐԻԿԱ. — Բոլոմպիոյ Հանրապետութեան դեսպան Վալիզ զօրավար նոյն Հանրապետութեան նախագահին կոչմէ գիր մը ներկայեց Պապին, որ գալեսիա խօսեցաւ Բոլոմպոսի վրայ, զոր «եկեղեցւոյ փառքերէն մին» անուանեց։ Ցարից թէ ի մօտոյ պիտի սրբոյն պաշտպան սուրբ մը Ամերիկայի համար, զի Վատիկանի մէջ Միսից ժողովոյն նկատողութեան ներկայացած է Երանելեաց կարգը դասել Ամերիկան գտնող յանգուգն նաւորդն, որ իւր ժամանակի կախարդիկ կղերին հետ այնքան ալեկ չեր։

ԱՐԾԱԹԻ ԽՆԴԻՐ. — Փեթերսպուրկէ ծանուցուի թէ արծաթի բուպլի կոխելու վերջ պիտի տրուի Փեթերսպուրկի Փողերատոցին մէջ։

Ի ՊԵԼՃԻԱ. — Բոլոր Պրուքէլի մէջ օրուան խօսակցութեան առարկայն է Օր. Վանտա տը Ֆասիչի ինքնասպանութիւնն։ Հարուստ և յոյժ պատուաւոր ռուս ընտանիքի մը աղջիկն էր, և առաջնակարգ դեղուհի մը։ Իւր մօր և իւր խորթ հօր հետ կը ընակեր Պրուքէլի մէջ, զրացի Վ.Աբթոր Նարոդէոն իշխանին, որդի հանգուցեալ Ժերոմ Նարոդէոնի, և արդի պետ պոնապարդեան դերդաստանին։ Աղջկան խորթ հայրն էր Պ. Մէչքովսքի, գանձային գործակատար Ռուսական եկեղեցական նախարարութեան։ Օրիորդը կը համակրի կայսերազուն իշխանին, և իւր զգացմունքն յայտնող նամակներ կ'ուղղէ նմա։ Վ.Աբթոր իշխան չի պատասխաներ։ Աղջիկն այս անտարբերութեան համար այնքան կը յուզուի որ ոգեվարքով ինքնասպան կ'ըլլայ։ Այս ապտակի որոշումն ի գործ դնելէն մի քանի ժամ յառաջ նամակ մը գրելով, կը յայտնէ իւր յուսահատութեան պատճառը։ Կ'ըսէ որ եթէ իշխանն հաճէր գնահատել իւր զգացմունք, ինք պատրաստ էր հոգւով ու մարմնով անձնուէր ըլլալու ազգի թէ այս ադամանդ կրնար համոզիչ վաստ մը ըլլալ յոյժ կարեւոր որ խոյս կուտար ձեր ձեռքէն և անոր հետ՝ ապացոյցն ալ զոր ունէիք ադամանդին վրայ՝ այն տեղին պատճառաւ ուսկից գտաք։

—Ի՞նչ ըսել կուզէք։

—Հը՝ պետ··· պաշտօնատան բոլոր դուռները գոցուեցան՝ մարդասպանը տակաւին ժամանակ չունեցած յարկի մը ինկնելու։ և սակայն երկու դուռներ կը ներկայանան և ամեն անգամուն կը տիպսի ներսն ապատանիլ···։ Պաշտօնատան ամեն ծակուածոյները կը գտնենք, առանց բան մը երեւան հանելու, յետոյ յանկարծ Պ. վերատեսչին յարկերը մտցուելով, հոն կը տեսնենք Պ. տը Մարսէյը, իւր անները, հանգարտօրէն նստած սրահին մէջ, խօսակցելով տիկիններուն հետ որք նոր դարձեր էին Օրեանէն։ յետոյ կը պատահի որ ձեր ձեռքէն խուսափող ադամանդն այդ այցելուին կը պատկանի··· այն ատեն, ինչո՞ւ ծածկեմ ձեզմէ, շատ կասկածելի գաւ այս ամենը, և որովհետեւ կը հետեւէի խօսակցութեան դարձուածներուն, գանգատ երանգներուն, դ'ըսեի ինքնիրենս։ «Ասոնք զուգադիպութիւններ են։ Զի՞ բաւեր որ պետն այս ադամանդը գտած ըլլայ ոստիկանութեան պետին խուզէն, խնդ Ֆռոյէրի գիակին քովէն, Պ. տը Մարսէյի դէմ հանելու համար մեղսակցութեան ծանր ենթադրութիւններ։

Այս խօսքեր, որք կարծես իր զգացած ապաւորութիւնները միայն կը մեկնեին, աւելի կը բարձրացուէին բարձր կարծիքը զոր Լիւս ունէր իր ծեր ընկերոջ սրամտութեան վրայ, և աւելի եւս ուրախացաւ զայն իրեն գործակից առնելուն։

—Կը տաչորիս, իմ ծեր բարեկամս, ըսաւ անոր, կը տաչորիս··· արդարեւ Ֆռոյէրի խուզէն գտայ Պ. տը Մարսէյի ադամանդը···

—Ուրեմն մարդասպանը ձեռուընիս է···

—Ոչ դեռ, վասնզի ծեր խորհրդականը կը տարակուսի իմ կասկածներուս վրայ, և շատ ճարտար ըլլալով անհնար պիտի ընէ իր յանցաւորութեան ամեն ապացոյց, թէ իբր գլխաւոր հեղինակ, թէ իբր մեղսակից··· ինչ որ այս գիշեր իսկ պիտի հանենք կարգադրելէ ետք այն գործը որուն համար խեղճ Ֆռոյէրի տունը կ'երթանք։ Կը տեսնե՞ս, Հէօռլու, բան մը կ'ըսէ ինձ թէ ստոյգի գործի մը շաւղին վրայ ենք որ մեր կարծածէն աւելի հեռուն պիտի տանի մեզ։ Ինչ որ դուն ընդնմարեցիր իրական ճարտարութեամբ մը, արդէն մեծ կարեւորութիւն ունի՝ եթէ չենք սխալիր։ Կը տեսնես որ կը մասնակցիմ քու կասկածներուդ, և ամեն օր չի պատահիր այս տեսակ ապաստութիւն մը, վասնզի մինչեւ որ հակառակն ապացուցուի՝ չեմ կարծեր որ ինք զարկած ըլլայ։ բայց բոլորովին տարբեր բան մըն ալ կ'ընդնմարեմ որուն մասնաւորն ինչ կը սարսռացունէ զիս···

—Ի՞նչ բան, պետ։ չէ՞ք կրնար ինձ յայտնել։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (12)

ԼՈՒՒ ԳԱԳՈՂԻՈ

ԴԻԱՊԱՐՏԵՐՈՒ ՎՐԻԺՍՈՒ ԻՊԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

—Իրաւ որ, պետ, աւելի տարօրինակ այնչափ բաներ տեսայ որ հիմակ ա՛լ բան մը չի զարմացուներ զիս։ Այսպէս, այս իրիկուն իսկ, վերատեսչին սրահին մէջ երբ մանկամարդ աղջիկը գտաւ ադամանդը···

Հէօռլու խօսքը չլմնցուց։ Լիւսի արմուկին ուժգին մէկ հարուածը՝ խօսքը անոր շուրթերուն վրայ կտրեց··· և միեւնոյն ժամանակ, որպէսզի իրեն հետեւող երեք ոստիկանները բանէ մը չկասկածին, ոստիկանութեան պետը գոչած էր։

—Շատախօսութիւններով կը զուարճանաք և այս միջոցին ժամերը կ'անցնին···

Յետոյ, դառնալով դէպ ի երեք մարդերը որք քանի մը քայլ հեռուէն անոր կը հետեւէին։

—Լիւէ՛ն, ըսաւ անոնցմէ մէկուն որ տասնապետի ատիճան ունէր, առաջ եկուր։

—Աւասիկ եմ, պետ, պատասխանեց գործակալը որ փութաց վազել։

—Երկու մարդերդ զրկէ, շարունակեց Լիւս, որ դեգերին, մէկը Պ. Բրթի-Լբտրիւի փողոցը և միւսը Պ. Թրէնքարիոր, իրենց վայլած ծպտանքով, քաղելու համար բոլոր այն զրոյցները, խօսակցութիւնները զորս այս երկու անձերու սպանումը չատ չանցած առաջ պիտի բերէ, երբ ամեն մարդ արթննայ թաղին մէջ։ Նախ գինետուներէն կը սկսին որք մէկ ժամէն կը բացուին, և եկող գացողներուն վրայ ուշադրութեամբ կը հսկեն, վասնզի եթէ ազէկ հոտառութիւն ունին՝ առիթ պիտի ունենան աղէկ որս մը ձեռք ձգելու։ Հազուագէպ է որ մարդասպանները՝ իրենց ոճրէն քանի մը ժամ ետքը՝ չգան չթափառին իրենց զոհին բնակարանին շուրջը, իրենք ալ իմանալու համար քամբասանքներն և զրոյցները, և գիտնալու համար թէ ամբոխին կասկածները ո՞ր կողմ կ'ուղղուին··· իսկ դուն, տեղեկութիւն առնելէ ետք թէ Պ. Բօլ տը Մարսէյ իր ապարանքը չէ՞ դարձած դիպուածով, քու երկու մարդոցդ քով կը դառնաս, մէկէն միսին երթալով, հսկելով անոնց ցուցուցած անձերուն վրայ, և պատրաստ անոնց օգնութեան հասնելու երբ ձերբակալում մը անհրաժեշտ ըլլայ··· աղէկ հասկացա՞ր։

—Այո, պետ։

—Շատ լաւ, աւասիկ քսան ֆրանք քեզ և մարդոցդ համար որպէս զի ի հարկին գործածէք։ և հիմակ ճամբայ ելէք։ Անցած դարձածին վրայ ժամը եօթնուկէսին կուգաս տեղեկութիւն կուտաս ինձ պաշտօնատան խուցին մէջ։

Երեք ոստիկանները վազն ի վազը մեկնեցան և չատ չանցած իրենց քայլերուն աղմուկը մարեցաւ մութին մէջ։

—Ինչ՞ոնդ ես ինչ ես, ըսաւ այն ատեն Լիւս Հէօռլուին, որ ափիբերան մնացեր էր նոյն տեղը։ ադամանդի տեսարանին վրայօք քու տպաւորութիւններդ չ՞պիտի հաղորդէիր անանկ մարգերու որ պէտք չունին։

—Ներեցէք, պետ, բայց կը տեսնէք թէ այս բարձրացում որուն բնաւ յոյս չունէի, բոլոր գաղափարներս տակնու

նին դողութեան մասնակցելուն և պաշտօնական տեղեկագրեր խեղաթիւրելուն համար։ Եվմական նախարարութեան բարձրագոյն պաշտօնեայներէն Պ. Ծամնիրանս ամբաստանուած է կաշառք ընդունելուն համար, սեպհականատիր Պ. Մորգէրա՝ մէկ միլիոն ֆր. խորտելուն համար։ Վերջապէս, Պանքայի երեք պաշտօնեայք եւս նոյն գողութեանց մասնակցեր են։ Ամբաստանագիրին 200 ընդարձակ էջ կը դրաւէ։ Դատը մեծ արձագանգ պիտի տայ Իտալիոյ և Եւրոպիոյ մէջ իբրեւ փոքրիկ Բանամա մը։

Պ. ԼՈՊԷԻ հրաժարեցուցման առթիւ Պ. Տիւբիւի ոչ սակաւ քննադատեցաւ չափաւոր օրագրերէն՝ արմատական կուսակցութեան գլխաւոր ընկերն համար։ Հիմա կ'ըսուի թէ Պ. Լոպէ Պրուսէլի դեսպան պիտի ըլլայ, և տեղւոյն դեսպանը Պ. Պուռէ Վիեննա պիտի երթայ Պ. Տքքէի տեղ, որ Պ. Վարնկիմոնի յաջորդեց Լոնտոն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Սեբաստիայեան և Գեր. Սարգիս եպիսկոպոս Գասպարեան՝ կիրակի օրն, ի դարձին Բերայէ, Երուսաղեմատուն երթալով, այցելութիւն տուին Ս. Երուսաղեմայ պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեանի։

Երկու Սրբազաններն, առաջնորդութեամբ իրենց հիւրասիրոյ Արժ. Յակոբ Աչոռ Ս. վարդապետին, երէկ Պէշիւքտէրէ երթալով, այցելութիւն տուին ռուսական դեսպան Վսեմ. Պ. Նելիտոֆի։

Վաղը Բ. Դուռը կ'երթան Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշային ներկայանալու և իրենց մեծարանքը մատուցանելու, և ուրբաթ օրն ալ Սէլամլըքի հանդէսը դիտելու պիտի երթան։

Գեր. Սինոդականք, իրենց ուղեկից երկու աբեղայներով, վաղը Ազգ. Պատրիարքարան պիտի այցելեն։

Մեզգուրեան վարժարանի պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ երէկ վարժարանին ընդարձակ պարտէզին մէջ, ի Սիլիւտար։ Հանդէսը ժամ 7ին սկսաւ։ Երկաւոր բազմութիւն մը, մանաւանդ Սկիւտարի հայ ընտանիքները, խմբովին դիմած էին հանդիսավայրը։ Աչակերտուհիք՝ ճերմակ նուրբ հանդերձներով՝ զարդարուն քեմի մը վրայ կը բազմէին։ Այն կրթական հանդէսի մէջ ուշագրաւ էր այլ և այլ հայ վարժարանաց շրջանաւարտներու ներկայութիւնն։

Հանդէսը որ կը բաղկանար երգերէ, դաշնակէ, արտասանութենէ և ճառերէ, ի վեր հանեց Մեզգուրեան կրթարանին բարձր արժէքը։

Ճառախօսութիւնները գեղեցիկ կերպով արտասանուեցան հայերէն և ֆրանսերէն լեզուաւ։ մաքուր գրուած և ընտիր արտասանութիւնք՝ իրաւամբ կրնային նախանձը շարժել այն ծնողներուն որք իրենց զաւակները օտար վարժարաններ զրկելու մարմաջը կ'զգան։ Մեզգուրեան էֆ. օրինակելի հաստատամտութեամբ առաջ կը վարէ իր կրթիչ պաշտօնը տասնեւչորս տարիներէ ի վեր։

Հանդէսը փակուեցաւ Արժ. Դէորգ վարդապետ Երցեգանի մէկ ընտիր ատենախօսութեամբը։

Այսպէս կրթական հաստատութիւն եօթը շրջանաւարտներ կը նուիրէ ազգին, որք կ'ներթան միանալ իրենց նախընթաց ներսուն և տիպար հանդիսանալ ընտանեկան առաքինութեանց։

Ազգ. շրջանաւարտներն են՝

Օր. Վէքթոր	Պառնասեան
» Շնորհիկ	Լօքմակէօգեան
» Անդրէ	Երէցեան
» Պէաթրիս	Քուլումճեան
» Մարթիկ	Քիւչիւկեան
» Լիւսի	Գետրոսեան
» Պէաթրիս	Օտապաշեան

Մանդրա-Դէլ Էֆէնտի լրագրոյ տէր Ե. խմբագիր Կարապետ էֆէնտի Փանոսեան կը հաղորդէ մեզ թէ իր թերթը որ իւր հիւանդութեանը և այլ պատճառներով 1892 օգոստոսէն ի վեր դադրած էր, յառաջիկայ օգոստոս մէկէն վերսին հրատարակուիլ պիտի սկսի շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին։ Փանոսեան էֆէնտի բաւականութեան եւ գիւրութեանց պէտք ունենալով, կը ծանուցանէ որ թէ գաւառաց բաժանորդներն և թէ նորէն բաժանորդ գրուիլ ուզողներն հաճին առաջին թղթատարով հաղորդել իրենց փափաքը՝ միասին դրկելով երեք կամ վեց մէճիտիյէ։ Նոյնպէս ասա դոմուռոյ բաժանորդներն ալ որք կուզեն շարունակել բաժանորդագրութիւնը, երբ իրենց դիմէ՝ հաճին յանձնել երկու կամ երեք մէճիտիյէ։

Տարակոյս չունինք թէ վաղամանօթ հրատարակագրին հրաւէրը պէտք եղած բաւականութիւն ընդունելութիւնը պիտի գտնէ և Մանդրա-Դէլ Էֆէնտիի վերերեւումը համակրանօք պիտի ողջունուի։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Այս կիրակի, ի Պէշիւքտէրէ Նշանաձեան Եաղուպ էֆէնտիի բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ իր քրոջ՝ Ագն. Օր. Կուսինա Նշանաձեանի նշանախօսութիւնն ընդ Յարութիւն էֆ. Փափազեանի, որդի Յովհաննէս էֆ. Փափազեանի, ի ներկայութեան երկուց կողմանց ազգական և բարեկամ ընտանիքներու։

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, երէկ տեղի ունեցաւ Մանուկ էֆ. Ասլանեանի յուզարկաւորութեան հանդէսը Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ որ լի էր ընտրեալ բազմութեամբ մը։ Ներկայից մէջ կը նշմարուէին պետական և հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնեայք, դեսպանատանց ոմանց թարգմանք, Ղալաթիոյ ամբողջ սեղանաւորաց ու վաճառականաց դասը։ Մի քանի էֆ. Կիւլպենկեան եկած էր յատկապէս արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին կողմէ սգակիր ընտանեաց ցաւակցութիւն յայտնելու։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Գեր. Բարթուղիմէոս, Գեր. Գրիգորիս Յովհաննէսեան և Գեր. Գրիգորիս Աչեաթճեան Սրբազանները, վեց վարդապետք և քսանի չափ քահանայք։ Յետ եկեղեցական արարողութեանց, թաղօր կազմուելով դագաղը դուրս հանուեցաւ մեծ հանդիսիւ և մինչև Թաքսիմ առաջնորդուեցաւ։ Դագաղին ծոպերը բռնած էին՝ Եէնիխանեա Տիմիդրաքի էֆ., Սարգիս էֆ. Թաշճեան, Տիգրան էֆ. Բարդաղեան, Պ. Մալիսաք՝ նախագահ Սիլոզոսին, Լէվի էֆ. և Պ. Բուբա։

Թաղամէնն դագաղը մեռելակիր քառաձի կառքի մէջ դրուելով՝ Շիշլիի գերեզմանատունը փոխադրուեցաւ, Ասլանեան ընտանեաց յատուկ դամբարանը։ Բազմաթիւ բարեկամք ընկերացան սգակիրներուն մինչեւ գերեզմանատուն։ Դագաղը ծածկուած էր ծաղկեայ պսակներով ու խաչերով զոյս զրկած էին՝ Տիկին Գայիանէ Ասլանեան, Ասլանեան եղբարք, Ասլանեան թատուրք, Տէր և Տիկին Օտեան, Տէր և Տիկին Հովսեան, Տէր և Տիկին Միրասեէան, Տէր և տիկին Ասատեան, Տիկին Սօֆի Ասլանեան, Տէր և Տիկին Գառնակէրեան, Յովհաննէս էֆ. Ասլանեան, Տէր և Տիկին Ասլանեան, Կարապետ էֆ. և Տիկին Ասլանեան, Կարապետ էֆ. և Տիկին Սէֆէրեան, Տիկին Խանում Տէվիրճիպաշեան, Տիգրան էֆ. Ասլանեան, Արմենակ էֆ. Ասլանեան, Յարութիւն էֆ. Սարաֆեան, Տիկին Հանում Ճրասուն, Գալֆեան Որբանոց, Գրիգոր էֆ. Թարէսեան, Տէր և տիկին Մամիկոնեան, Նիկողոս էֆ. Գէորգեան, Ա. էֆ. Թէլոզլու, Պ. Ճոն Հաճոբուլօ, Նախագահ Կղզիներու թաղապետութեան, Կղզիներու Թաղապետութեան Խորհուրդը, Պ. Բէնէճիան Սիսէրիտէս, Պ. Տէմօսթէն, Վասիլաքի էֆ. Եուանիտէս, Ա. էֆ. Շիշմանօղլու, Պ. Ժան Շիշմանօղլու և Բենիամինէն Շիշմանօղլու։

Ասլանեան, Օտեան և Հովսեան ընտանիքներն իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն այն ամէն ազգականաց և բարեկամաց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՄԱՆՈՒԿ ԷՖԷՆՏԻ ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ յուզարկաւորութեան ու թաղման, և այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին։

ՀԻՆԳԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

ԲԱՐՁՐ ԽՏԻՎՆ

Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒՄ

Երէկ, երեքշաբթի, կայս. Իրատէի մը համաձայն, եգիպտոսի Խտիվ Բարձր. Աբբաս Հիլմի փաշա իր հետեւորդաց հետ ժամ 9 ին Եըլտըզի կայս. պալատը գնաց և իր խորին յարգանքները մատուցանելով յատս կայսերական գահոյից, արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։

Այս անգամ մայրաքաղաքս եկող հարիւրի չափ եգիպտացի երեւելիներ կայս. պալատան պարտէզը հրաւիրուեցան, ուր արժանացան Վեհ. Սուլթանի կայսերական բարեւին ու մեծարանաց։ Եգիպտացի երեւելիք սեղանի հրաւիրեցան, որ պարտէզին մէջ պատրաստուած էր։ Նոյն միջոցին կայս. պալատան նուագածուաց խումբը զեղցիկ կտորներ նուագեց։ Վեհ. Սուլթանի այս շնորհաց համար Եգիպտացիք յանհունս երախտապարտ մնալով բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին և իրենց երախտապարտութեան հաւաստին մատուցին յատս կայսերական գահոյից։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ՝ ժամ 11 ին ամէնքն ալ իրենց տեղերը վերադարձան։

Ասոնցմէ եաթը, Բարձր. Խտիվն ալ Վեհ. Սուլթանէն արտօնութիւն առնելով իր բնակութեան յատկացեալ պալատները վերադարձաւ։

Բարձր. Խտիվն երէկ առաւօտ իւր հետեւորդաց հետ շոգեմակոյկով Սիր քէճի գնաց, և անտի պալատական կառքերով Պոլսոյ կողմը պտոյտ մը կատարելէ յետոյ իւր պալատները վերադարձաւ ի Տէֆթէրտար Պրունը։

Ն. Բարձրութիւն միջօրէի ճաշն ընելէ և պահ մը հանգիստ առնէ յետոյ, շոգեմակոյկով կէսօրուս գնաց եւ այցելեց կայս. բէսչիը։

* * *

Եգիպտոսի նախարարապետ Բիեազ փաշա հեռագիր մ'ուղղելով ի կայս. պալատ՝ իրեն շնորհեալ ակնակուռ Օսմանիյէ պատուանշանին համար շնորհակալութիւն ու երախտագիտութիւն մատուցած է։

—Տիգրան փաշա ու Սապիհ փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով՝ իրենց շնորհեալ ակնակուռ Մէճիտիյէ պատուանշաններուն համար շնորհակալութիւն ու երախտագիտութիւն մատուցին։

* * *

Տիգրան փաշա երկուշաբթի օրը շոգեմակոյկով Եէնիքէօյ երթալով այցելութիւն տուաւ թէնպէքիի Բէժիին անօրէն տը Զօլէպ դերակոմսին։

* * *

Գատրգիւղի Մետրապոլիտ Տ. Եսայիա և Թէնէրի Պատրիարքարանին գործակատար Իբրահիմ էֆէնտի Նախընթաց օր Բարձր. Խտիվին ապարանքը գնացին ի Տէֆթէրտար Պրունը և յանուն Ամեն. Տ. Նէսթիթեոս Պատրիարքին՝ բարի գալուստ մաղթեցին Ն. Բարձրութեան։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ։— Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ կայս. պալատան դրադարանապետ Խմէթ էֆէնտիի։

Համա գաւառին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Ահմէտ Աքիֆ էֆէնտի, նախորդ նախագահ պատժական ճիւղին նախնական դատարանին Սղերդի, և իրեն յաջորդեց Ահմէտ Ֆեվզի էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական նախնական դատարանին Տէրսիմի։

Նոյն գաւառաց կառավարիչներուն հրահանգ ուղղուեցաւ, որպէս զի այդ երկու պաշտօնեայք կատարեն օրինական երդումը։

Ռատոսմօի նախ. անուանեցաւ Մէհմէտ Սապիհ էֆէնտի, նախկին Նախ. Նոյն գաւառի։

Նիկոմիդիոյ Նախ. անուանեցաւ Մէհմէտ Բէյատ էֆէնտի, նախկին դատաւոր Ղալաթիոյ։

Եղդիատի Նախ. անուանեցաւ Մէհմէտ Սայիտ էֆէնտի, նախկին Նախ. Ուշագի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ։—կայս. իրատէ մը արտօնած է գործածութիւնն Եէլ-Ռէ թաֆ պատուանշանի առաջին աստիճանին, զոր աւտրիական կառավարութիւնը նուիրած է Դատական Նախարար Վսեմ. Ռիզա փաշայի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարք Ամեն. Տ. Նէսթիթեոս իր հետն ունենալով Եէնիսեհիրեա Տիմիդրաքի էֆէնտին՝ երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Արուեստասիրաց մէջ ատաղձագործական դերարուեստ շինուածներ ի ցոյց պիտի դնէ Սիրուն էֆէնտի, գործարանատէր ատաղձագործութեան։ Սիրուն էֆէնտի կարգ մը մեքենաներ ու գործիներ գնելու համար նախընթաց իրիկուն եւրոպական կառնոտիով Վիեննա գնաց, ուրկից Փարիզ և Լոնտոն ևս պիտի երթայ։

ՆԱԻԱՐՆԱՒ։ — Վեհ. Սուլթանի բարձր հովանաւորութեան և Ծովային նախարար Վսեմ. Հասան փաշայի նախագահութեան ներքեւ յառաջիկայ օգոստոս 16ին նաւարշաւ մը տեղի պիտի ունենայ ի Մօտա։

Պ. ԲՕԼ ԼԱՇԵՂ, ընկերութեան մը անուամբ մեծաշնորհ խնդրած էր յանձն առնուլ Թուրքիոյ մէջ ամէն տեսակ հանրօգուտ, առեւտրական և արհեստական հաստատութեանց շինութիւնը։ Առջի օրը Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մէջ խորհրդակցութիւնք կատարուեցան Պ. Բօլ Լաշեղի հետ և նկատողութեան առնուեցան պայմանագրութեան ու յանձնառագրոյ ծրագրերը։ Պ. Բօլ Լաշեղ մայրաքաղաքիս դրամական նշանաւոր հաստատութիւններէ մին է։ Ասոնց որոշում Բ. Դրան կողմէ հաղորդուած է ամէն կողմ։

ԾՆՈՂԱՍՊԱՆ։— Երէկ առաւօտ ժամ 12ին Պոլսոյ Քիւչիւկ Լանկա թաղը Պօսթան Խէի անուն տեղը սոսկալի ուժիր մը գործուեցաւ, որուն զոհ դառնալին հեղինէսի սատիրիչ Եօրկի և որդին Թանաշ, իրենց տանը մէջ։ Ոճրագործն է Եօրկիի կրտսեր որդին՝ Բասքալ Թէօտոր՝ 18—20 տարեկան։

Բասքալ իւր հօր տունը գնաց աղմուկ յարուցանելով և Եօրկի ու Թանաշ, որք ատն վերի յարկը կը գտնուէին, վար իջան Եղելութիւնը իմանալու։ Բասքալ, դաշոյն ի ձեռին, եղբօրը՝ Թանաշի վրայ յարձակեցաւ և զէնքը անոր սիրտը մխելով դուրս քաշեց եւ կրկին անգամ մխեց սրտին տակէն։ Թանաշ անկենդան գետին փռուեցաւ։ Ոճրագործն յետոյ յարձակեցաւ իւր հօրը՝ Եօրկիի վրայ և դաշոյնը անոր ալ սիրտը մխելէ յետոյ դուրս քաշեց և կրկին անգամ սրտին տակէն զարնելէ ետք, փախաւ։

Հայրը տեսնելով իւր ոճրագործ որդւոյն փախուստը, գաւազան մը առնելով մինչև տանը պարտէզը եռեւէն գնաց, սակայն այլ ևս չը կրնալով յառաջանալ, երեսի վրայ ինկաւ եւ մեռաւ։

Սոյն կրկնակ ոճիրն իմացուելով, անմիջապէս ոստիկանութեան Ժողովոյ նախագահ Հիւսնի պէյ և այլ պաշտօնեայք ոճրին վայրը փութալով քննութիւններ կատարելու։ Ոստիկանութեան բժիշկ Սալիմ պէյ դիակները քննելով տեղեկագիր մը պատրաստեց։ Նոյնպէս Պոլսոյ Նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազ Հիւսէյին Սրտգը էֆէնտի և հարցաքննիչ դատաւոր Խալիտ պէյ ոճրին վայրն երթալով քննութիւններ կատարեցին։

Ոճրագործը՝ Բասքալ՝ երէկ իրիկուն ձերբակալուեցաւ Պէյօլիւ Լանկայի շրջակայքը գտնուած տունէ մը, ուր ապաստանած էր, և անմիջապէս ոստիկանութեան դուռը տարուեցաւ։

Սպանեալ Եօրկիի մեծ աղջիկն, որ Բերա կը բնակի, երէկ Ոստիկանութեան Դուռը տարուեցաւ ուր ցոյց տուին սպանեալ հայրը ու եղբայրը և տեղեկութիւններ պահանջուեցան, սակայն աղջիկը չկրցաւ այդ ոճրին վրայ ոչ ի է տեղեկութիւն մը տալ։

Եօրկիի միւս աղջիկն, որ կը բնակի ի Քիւչիւք Լանկա, հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ԱՐԱՐՈՂԱՊԵՏ Միւնիր փաշայի որդին երկուշաբթի իրիկուան ճեպընթաց կառաքսիրով Բարիզ ուղեւորեցաւ։ Միւնիր փաշա, Մաճիտ պէյ, Սարգիս էֆէնտի Համաճեան և այլ բարեկամներ մինչեւ Սիրքէճիի կայարանն ուղեկցեցան անոր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՔ։—Բոլորովին անհիմն է Ղալաթիոյ հրապարակին վրայ վերսին չքնող այն զրոյց, թէ «Պանք տը Թոնսթանթինոբ» և «Օսմէթէ Օթօման» դրամատունք պիտի փակուին։

ՀՆՏԱԽՏ։—Պասրան մէջ յուլիս 4էն 5, հնտախտէ մէկ մահ պատահեր է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ։—Մանասթիրի կէսօրիւէ գաւառին մէջ յուլիս 3ին ու 4ին մէկ բանի անգամ երկրաշարժի ցնցմունք զգացուեր են։

ՊԱՂՏԱՏԻ նահանգին կրթական տնօրէն անուանեցաւ Շեվգը էֆէնտի, կրթական տնօրէն Բաղչի, և իրեն յաջորդեց Օսման Սբերի էֆէնտի։

Տրապիզոնի կրթական հաշուակալ անուանեցաւ Կրթական նախարարութեան կեդրոնական հաշուակալութեան քարտուղարներէն Ալի Բիզա էֆէնտի։

ՀՐԴԵՀ։—Երէկ առաւօտ հրդեհ ծագեցաւ ի Մեծ Կղզի յուսաց Այխիմիրի եկեղեցւոյն մէջ և քահանայից ու ժողովրդեան յատուկ նստարանները այրեցան։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԻ։—Ալէքս անուն մարդ մը Զմիւռնիոյ մէջ դրամանենգութիւն ըրած ըլլալուն համար տասը տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուեր է։

ՄԱԼԱԹԻԱՆ կը հաղորդեն հետեւեալ արկածը։ Հիւսնիմանսուրի շրջակայ Դուլուճքը գիւղին եօթն անձինք, որք Ուրֆա գնացած էին իրենց ուսեցած ապրանքը ծախելու և կը վերադառնային, Եփրատ գետին վրայէն քէլէկով անցած ատենին քէլէկը ընկրուեր է։ Ասոնցմէ Մամի Միշէօղլու անուն մարդ մը խղդուեր է նոյնպէս ջորի մը և խել մը գոյքեր ու դրամներ ընկղմեր են։

ՎԵՐԱԲՆՆԻՉ ատենի ընդհանուր դատախազ Խալիտ պէյ Նիկոմիդիա ուղեւորած է քննելու համար տեղւոյն դատարանաց գործառնութիւնները։

ԱԻԱՁԱԿՈՒԹԻՒՆ։—Ակնէն կը գրեն առ Սապահ թէ տեղւոյն կառավարութիւնն իմանալով որ Տէրսիմի վրանաբնակ Թօքուզլը Աչիրեթէն Զաբօղլու Իպրահիմ, եղբայրը՝ Ահմէտ և ասոնց ընկերները՝ Ճաճիմոզլու Հիւսէյին, Վէլիօղլու Եուսուֆ ու Հասօղլու Հիւսէյին, որք ժամանակ մը ի վեր Ակնայ ու Զմիւռնիոյ մէջ ապրեցուած են՝ Ակնայ գաւառակին մտեր կը թափառին, շրջուն ոստիկան-զինուորներ զրկեր է զանոնք ձերբակալելու համար։ Ոստիկան-զինուորք Եփրատի ի զերբը գտնուած Աթմա գիւղի շրջակայքը քարտէս տեղ մը հանդիպեր են այդ աւազակներուն, որք զէնքի դիմեր են։ Ոստիկան-զինուորք փոխարէն զէնքով պատասխանելով յաջողեր են ձերբակալելու աւազակապետ Իպրահիմը՝ սպաննեալ, եղբայրն՝ Ահմէտը՝ վիրաւոր և միւս ընկերն ալ ողջ։

ՍՊԱՆԻԱՆՈՑՆԵՐ։— Պելճիայեցիներէ ու ֆրանսացիներէ կազմեալ ընկերութիւն մը, որ 200,000 ֆրանք դրամագլուխ ունի, ձեռնհաս իշխանութիւնէն մենաշնորհ խնդրած է Կ. Պոլսոյ մէջ սպանդանոցներ հաստատելու, որք աւաղաններ ունենան և ամեն կերպիւ համապատասխանեն հանրային առողջապահութեան օրինաց։

ԳՐԱՏՈՒՆ։— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է զրատուն մը հաստատել Կայս. Թանգարանին մէջ։ Կրթական նախարարութիւնն, որուն յանձնուած էր գլխաւոր ընտրութիւնը, կայս. Իրատէով արտօնուած է հարիւր հազար զրչի մօտ զրչիր գնելու։

ԲԵՐԱՅ պատժական ատեանը երէկ գատեց ոստիկան-զինուորաց Ա. վաշտի Դ. գումարտակին պատկանող Ահմէտ անուն ոստիկան-զինուորն, որ անցեալները Օրթագիւղի մէջ հրեայի մը տունը մտնելով Սուլթանս անուն կնոջ մը պատիւը բռնաբարած էր։ Ահմէտ դատապարտուեցաւ ինը ամսուան քանտարկութեան։

ՀՐԷՇ ՄԸ։—Երէկ Խազիւղի Պատէմիկ թաղին մէջ հայ կին մը ծնաւ հրէշ մը արական սեռէ, որ ունի արտասովոր խոշորութեամբ գլուխ մը, չորս ձեռք՝ որոց երկուքը կործքին վրայ, փոքրիկ բերան մը, խոշոր աչքեր և պոչ մը։ Տաքթ. Փաշաեան առաջ այս հրէշը, որուն անմիջապէս լուսանկարն հանուեցաւ բժշկական վարժարանին ներկայացուելու համար։ Թէեւ հիմա քաջողջ է, բայց բժշկաց կարծիքն է թէ կեանքը երկարատեւ չկրնար ըլլալ։ Նմանապէս բժշկաց կարծիքն է թէ այս մարդակերպը իւր բնական վիճակին մէջ երկարօրեակ ըլլալու սահմանուած էր։ Մայրը սովորական վիճակի մէջ է։ Հայրը տպագրական գործաւոր մէ։

ՈՒԺԻ ՄՐՑՈՒՄ։— Առջի օրը, երկու ձիով լծուած կառք մը հակ մը փոխադրելու վրայ էր դէպ ի Մեծ Նոր խան, երբ Պալենց գրավաճառատան առջեւ, գռեւիվերին ստորոտը, ձիերէն մին յանկարծ կանգ առաւ։ Ազաչանք, պատանք, իւհ, ուհ, ծեծ։ անկարելի կընէին շարժել տալ ելղիբաւորը որ չորս ոտքին վրայ կայնած, ակնապիշ կը նայէր ցուցափեղկին մէջ դրուած գրքերուն։

Կէս ժամէ աւելի տեւեց եղան այս յամառութիւնը։ կառքը տեղէն չէր շարժեր։ Այս տեսարանին ականատես Վանեցի Շահին, ի բաց մեռնելու բաղմութիւնը և չիտակ ոստին մօտենալով քարեց ձին և... ինքը անոր տեղը անցնելով, միւս ձիան հետ ընկերաբար սայլը հասցուց իր տեղը։ Այսքանը կը բաւէ իր ուժին վրայ գաղափար մը տալու համար։

Գեղարուեստից վարժարանի ուսանողներէն Մեսրոպ էֆ. Մէլիքէթեան կը հաղորդէ մեզ Ձէ ինը այս տարի մրցանակ չէ տրուած, ինչպէս հրատարակուած էր երէկի ցնցղին մէջ։

ԹԱՏՐՈՆ ԹԷՓԷ-Պ. ՇԸՐԻ

Իտալական օպերէթի խումբին առաջին երգչուհի Օր. Իսա Վալպիրիս այս գիշեր պիտի մասնակցի Les cloches de Corneville-ի ներկայացման, Սէր Բոլէթի դերին մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏՏԵՐԱԶՄՆ Ի ՍԻՍԱՄ

ՊԱՆԿՈՒՐ (Սիսամ), 17 Յուլիս.—Ֆրանսայի Ծովային զօրաց ջոկատ մը ցամաք ելնելով, Մէքոնկգեան փերի մասին վրայ սիսամական երկու բերդեր գրաւեց։ Կորուստք Ֆրանսացւոց՝ վեց մեռեալք և մի քանի սպաննեալք։ Սիամցւոց կորուստք մեծ են։

—Շատ մը Անգլիացիք ընտանեօք կը փախչին Սիամէ, ուր կը վախցուի որ ֆրանսական յարձակում մը ծանրակիր հետեւանքներ ունենայ։

ՓԱՐԻԶ։—Մայկոնէ կը ծանուցուի թէ Սիամցիք գրաւեր, աւարառութեան մատներ և ապա ընկրուեր են ֆրանսական Ժան Պապիսթ Սէ փոքրիկ մարտանաւն, որոյ նաւագք գանակոծուեր են։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը չէրբեց Իւման Ծովապետին ըրածն, (իր երկու մարտանաւերը Պանկիրոքի առջեւ բերելը)։

—Պ. Տրվէլ յայտարարեց Երեսփ. Ժողովոյն մէջ թէ կառավարութիւնը վիրաբերած է գոհացում ստանալ Սիամէ և իր իրաւունքները ճանչցնել անոր։ ապա թէ ոչ՝ ճարը պիտի նայի։ Միաձայնութեամբ Ժողովն օրակարգ մը քուէարկեց, մասահութիւն յայտնող։

—Պ. Տրվէլ հրամայեր է Պանկիրոքի ֆրանսական գործակատար Պ. Բավիի որ 24 ժամ պայմանաժամ տայ Սիամի՝ պատասխանելու Ֆրանսայի պահանջումներուն։

ԼՈՆՏՈՆ։—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց խորհրդական Սրբ Էտուարտ Կրէյ յայտարարեց թէ ուրբաթէն ի վեր նոր կռիւ չեղաւ Սիամի մէջ։ Անգլիա լրջորէն պիտի պաշտպանէ անգլ. շահերն, հոգ տանելով որ խնդիրն աւելի չնճնամոտի։ Դեռ կարելի է պատերազմի առաջքն առնուլ։ Ապա կարգաց երկար լիշատակագիր մը Ֆրանսայի և Սիամի վէճերուն վրայ, որոց մին Մէքոնկ գետի կողմէ սահմանաց գծման կը վերաբերի։ Ցուսալի է որ այս վէճ այնպիսի հանգամանք չի ստանար որ Սիամ իւր անկախութենէն և երկրային ամբողջութենէն զրկուի, և Անգլիա միջամտել հարկադրի։ Խորհրդականը կը հաւատայ թէ ֆրանսական երկու մարտանաւերուն Մէկոնկ գետէն ներս մտնելը ֆրանսական կառավարութեան կամքովը չէր։ Անգլիա կարող է ի հարկին նոր մարտանաւեր զրկել այն կողմ։ Ֆրանսա յայտարարեց թէ պիտի յարգէ Սիամի անկախութիւնն և երկրային ամբողջութիւնն։

ՊԵՐԼԻՆ։— Կայսրը, գիր մը ղրկելով առ Քավրիվի, գոհունակութիւն յայտնեց զինուորական օրէնքին ընդունելուն համար, և Կայսրուհւոյն հետ դրօսանաւ նստելով, շատ մը թորթիլանաւերու հետ մէկտեղ, պտոյտ եկաւ։

Վակրպան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 7 Յուլիս

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԲՈՆՈՒՈՒՆՔ

Երէկ Եղեկոյ գոր. Մնաց. Դ. Սէրի	23	28
Բերայի մէջ	—	—
Առաւտուն բացուեցաւ	23	29½
Կէս օրին	23	28½
Թանվիրատ Օսմանկիյ, Երկ. Երեկոյ	—	—
» » Ժամ 3ին	—	—

ՊԵՏԹԱՆԳԻ ԱՐԺԵԹԳԻՐՔ

Եոխան. Սիրն	Սէրի	54	50
» »	»	32	30
» »	»	22	62

ՐԱՖԵՆԵՏՈՒԹ

Սասիկիվ Մէնկրալ	Ազգ. Էր.	5	20
Քէչիի Մէնկրալ	» »	7	30
Պանք տը Քոնս.	» »	3	30
Օսմ. Շանմէ է վարկ.	» »	4	25
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի	16	21
Թրամուէյ	» »	577	½
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	502	½
Մուսկիի Երկաթգիր	Էր.	86	¾
Բաժնեթղթ Լաւրիոնի	»	51	½

ՊՈՐՍԱՅԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄՔ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանկանոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 08
Մարք Գերմանական ոսկի	»	106 30
Իսվէյրայ	»	89 30
Բիլիոկ	»	51 45
Բուլգարիա Ազգ. Դարամ	»	8 70
Մէճ. արժան. տոմսեր	»	197 37
Ցանը արժան.	»	103
Մէճիտիյէ	»	98
Թանզիմատ	»	— —
Տակոս Ղալաթիայ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱ

ՓԱՐԻԶ, 18 Յուլիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97	82
» » 4½ %	106	85
Օսմանեան բոնսիրատ Սէրի Դ.	21	76
Օսմ. տարբ. պարեհանգոյց	Գ.Գ. 480	
Բրիտանիէ Թրէնը (1890)	444	45
Օսմանեան Երկանգուղի	86	87
Ռէժիի բաժնեթղթեր	376	28
Պանք Օթոման	569	68
Քէչիի Լիման	768	75
Խուսարան Ռանթ 3 %	87	80
Եգիպտական միատոկոս	502	50
Էֆ Լոնտրայի վրայ	25	180
Օսմանիյէ Օսմանեան բոնսիրատ)	392	18

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Յուլիս

Անգլ. բոնսիրատ			99
Օսմ. »	Սէրի Դ.	21	68
» »	Ա.	54	50
» »	Բ.	32	50
» »	Գ.	22	62
Օսմ. փոխառութիւն 1871		96	50
Փոխառութիւն 1877 (Տէ Փանս Լոն)		95	
Պանք Օթոման		12	68
Կայսրի երկանգուղի		14	
Խասգայի երկանգուղի		13	50
Եգիպտական միացեալ (ի Ամսթրդամ)		99	62
» առանձ. (բրիլիէնտ) 1890		—	—
Տամանիայ (փոխառ. Հոչիլտ)		103	
Հելլենական 5 %		42	
Փոխառութիւն Քարիզի վրայ		25	374

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Յուլիս

Օսմանեան Երկանգուղի	87	70
Օսմ. Ռէժի	180	
Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	20	280
» Քարիզի »	80	60

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Յուլիս

Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	125	30
» Քարիզի »	49	55
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթղթեր	186	25
» Երկանգուղի	48	80

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻԶ

թեանց և ճնշմանց վերջերը, կը տեսնենք թէ որքան իրաւունք ունէր Պ. Մուասան։

Պ. Մուասանէ առաջ շատ քիմիագէտներ աշխատած էին բիւրեղացեալ ածուխ պատրաստելու և ոմանք, ինչպէս հռչակաւոր բնագէտ Տէբրէյ, կարծած էին յաջողած լինել, բայց խեղճ գիտնականները առ հասարակ ապակիի փոչին ադամանդ կարծած էին։ Բիւրեղի մը ադամանդ ըլլալը ապացուցուելու համար՝ պէտք է որ հետեւեալ գլխաւոր հանգամանքները ներկայացունէ։ Բիւրեղին եզրերը (arêts) կոր ըլլալու են, պէտք է ակօսէ սուտակը (rubis), և երբ որ այրին զայն թթթուածնի մէջ, բնականաբար թթու արտադրէ։ Պ. Մուասանի պատրաստած ադամանդն այս հանգամանքը կը ներկայացնէ, մինչդեռ միւս գիտնականաց պատրաստածները ոչ իսկ կը մօտենան։ Արդէն այդ գիտնականները միշտ խոստովանած են իրենց սխալիքը։

Երբ կուզեն բիւրեղացնել մարմին մը, գլխաւոր եղանակն է զայն հալեցնել հեղուկի մը մէջ մինչեւ որ այս վերջինը յագենայ ու թող տալ որ պաղի եթէ ջերմութեան ազդեցութեան ներքեւ միայն այն մարմինը կը հալի այդ հեղուկին մէջ։ Իսկ եթէ տաքցնել պէտք եղած չէր՝ այն ատեն պէտք է շոգիացնել հեղուկը և բիւրեղը կը դոյանայ երբ մնացորդը պաղի։

Ածուխը ոչ մէկ սովորական հեղուկի մէջ կը հալի։ Պ. Մուասան իբր հալեցուցիչ որոշեց առնել հրած մետաղ մը։ Ի սկզբան փորձեց ածուխը հալեցնելով ալ-ֆինէյի, է-ռանէյի, եէլ-ռի, մանգանէյի, մանգանդի, բ-ռի, ոբ-ռի, բէ-ռիի և ալ-ֆինէյի մէջ ու յաջողեցաւ արտադրելու այլ և այլ տեսակներ բիւրեղացեալ ածուխի մը՝ կ-ֆինը, այն իսկ որ կը ծառայէ կապար գրիչներ շինելու։ Ցետոյ դիտեց հարկաւ թէ ադամանդը շատ աւելի ծանր էր քան թէ կ-ֆինը, այսինքն թէ իր մ-ռեն-ները աւելի խիտ էին և փորձեց մեծ ճնշման մը ենթարկել հալեցուցիչ հեղուկը բիւրեղին դոյանալու միջոցին։ Այն ատեն յաջողեցաւ։ Իր գործածած մեսաղն էր զուտ երկաթը։

Պ. Մուասան իր եղեկարական փուռովը յաջողեցաւ ամենէն առաջ 2,250° տաքութիւն գոյացնելու, բայց այդ բաւական չէր բուն ադամանդը պատրաստելու համար. ուստի կատարելագործեց իր գործիքը՝ մինչեւ 3,500° զոր չափած է երեւելի բնագէտ Պ. Վիօլ։ Ահա՝ ինչպէս կը գործէ Պ. Մուասան։

Զուտ երկաթէ կը հալեցնէ (150էն 200 կգ.մ.) և տաքութիւնը կը բարձրացնէ մինչեւ 3000°, յետոյ մետաղին մէջ կը նետէ երկաթէ գլանիկ մը որուն մէջ ճնշուած է շաքարի ածուխ։ այնուհետեւ հալոցը պաղ ջուրի մէջ կը մտցնէ և հոն կը ձգէ մինչեւ որ երկաթին չուրջը կազմուած անմիջական կեղեւը կեռասի կարմիր գոյնն առած ըլլայ։ Վերջապէս՝ ջուրէն կը հանէ և կը թողու որ կամաց կամաց պաղի ու այնուհետեւ երկաթը այլ և այլ թթմուներով կը հալեցնէ և կը գտնէ ամենափոքր ադամանդներ ոպիտակ և սեւ, ուժաս մը ալ կ-ֆին։

Ահա՝ որ ատեն կատարուեցաւ այն ճնշումը որուն համար քիչ մը առաջ «ահռելի» ածականը գործածած էի։ Երբ հալոցը ջուրին մէջ թմթմուեցաւ, երկաթին արտաքին մասն անմիջապես կերպով պաղելով ամփոփուեցաւ, կեղեւ եղաւ ու ներքին հեղուկ մեսաղն որ դեռ պաղած չէր՝ սաստիկ կերպով ճնշուեցաւ, զի գիտէք թէ տաքութեան ազդեցութեամբը ընդլայնման և ամփոփման զօրութիւններուն ոչինչ կը դիմանայ։

Ածուխը, ջուրին և պէ-ռին պէս հետեւեալ բացառիկ յատկութիւնն ունի, պաղած մինչդին կ'ընդլայնի։ այդ յատկութիւնն ալ ծառայած էր Պ. Մուասանի, բայց ինչպէս որ արծաթը շատ քիչ կը հալեցնէ ածուխը, և միմիայն եռացած ատենը կը հալեցնէ զայն, Պ. Մուասան պարտաւորեցաւ եռ թթուել այդ միջոցը որ միայն կ-ֆինի արդարեւ յոյժ դեղեցիկ բիւրեղներ կուտար։

Պ. Մուասանի շինած ադամանդները շատ փոքր են, հետեւաբար պէտք չէ որ գոհարավաճառք յուզուին, այսինքն այնքան դժուարութեամբ և այնքան ծախիւք կը պատրաստուին այդ ադամանդները որ երբէք շահաւոր չի կրնար ըլլալ որ այդ միջոցու պատրաստել չանենք։

Բիչ մը վերն ըսի որ Պ. Մուասանի եղեքարական փուռը դեռ ուրիշ պատրաստութեանց ալ կը ծառայէր։ Ամեն անոնք որք ընթերցողներէ զբաղած են, գիտեն թէ որքան դժուարին է պատրաստել ճանչցուած մետաղներուն են-տանները, և այդ ալ սա պատճառաւ որ չեն կարողացած ածուխով պարզել այդ մետաղներուն ոչխարները։ Երիտասարդ գիտնականը իր փուռին շնորհիւ յաջողած է պատրաստել բազում թմանկդին ու հաղուագիւտ մետաղներ։ զոր օրինակ հեղեւեանները, է-ռանէյ, է-ոյ, ֆաբէյ, մանգանէս, նէֆիլ, ֆոպլ, եր։ գալով առաջինին՝ տասը վայրկեանի մէջ կարելի եղած է 210 կրամ մետաղ յառաջ բերել, այսինքն թէ գրեթէ դասարանի փորձ մը դարձած է այդ պատրաստութիւնը։

Այսու հանդերձ այս փորձերը շատ դիւրին կարծելու չէ, վասնզի դէպի 2500° փուռը, որ չի մարած կիրով չինուած է, հալիլ կը սկսի և պէտք է որ փուռը չի հոգնի (առանց կատակի) գործողութիւնը լմնցած լինի։ Երբ որ ութէս մը ածուխով պարզել պէտք ըլլայ, այն ատեն այնքան դժուարութիւն չի ընծայեր գործողութիւնը, զի հարցն իսկ ածուխէ կը շինեն և ութէսներ մ'ալ կը գնեն, ամենքը միատեղ կը հալի և մասնաւոր ատաններու մէջ կը ժողովուի։

Ահա Պ. Մուասանի գիւտին վրայ քանի մը տեղեկութիւններ։ Առաջին անգամ անոր կարեւորութիւնը զգալը դիւրին չէ, բայց երբ քիմիաբերն անոր վրայ լաւ մտածէ, երբ նկատողութեան առնէ այն համաձայնութիւնը որով բուսական գիտական աշխարհը ծափահարեց զՊ. Մուասան, այն ատեն միայն կարելի է հաստատել թէ ինչ մեծ ծառայութիւն մատուցած է այդ գիտունը բնալուծական գիտութեանց։

Բարիզ Մ. Ն.

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընկերութեանս շրջեքտասաներորդ չբոլանը բոլորելուն առթիւ կը փութանք մեր տարեկան տեղեկագիրը ներկայել համառօտիւ։

Թէեւ ներկայ տարւոյ խստապահանջ ձմեռը իր հակազդեցութիւնը ունեցաւ վարժարանին վրայ՝ աշակերտուհեաց յաճախակի հիւանդութեամբ և այլ պատճառներով, բայց ի վերջոյ կրկին ջանքերը եղան կրկնուած ժամանակը ձեռք ձգելու և գոհութեամբ տեսնուեցաւ տարեկան քննութիւններէ թէ ապարդիւն չեն մնացած այդ աշխատութիւնները։

Անցեալ տարւոյ շրջանին սկիզբը տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ ցաւելի ստիպուեցանք ծաղկոցի կարգը որ կը բաղկանար 22 մանուկներէ։ այս տարի աշակերտուհեաց ամբողջ թիւն է 92։ Թէեւ որոշեալ հասակաւ և մանաւանդ պայմաններով ձբրիավարժներ կընդունուին, սակայն գործեալ ընդհանուր ձրիներու թիւը կը հասնի 60ի այսինքն ընդհանուր թուոյն երկու երրորդը։ ասոնց 18ը ձրի գիւերօթիկներ են։ Այսպէս ստիպուեցանք մօտակայ տուն մը վարձել գիւերօթիկներու մէկ մասին ննջարանի համար։

Ընկերութեանս գլխաւոր նպատակը գաւառներու վարժուհիներ հասցնել ըլլալով ուրախ ենք որ անցեալ տարուան լրացեալ միջոցաւ մեր երբած առաջիկը այն է գաւառներէ պաշտպաններու միջոցաւ ձրիաթոշակ ադքատ աշակերտուհիներ ունենալ, ընդունելութիւն գտած է մէկ քանի տեղեր։ անցեալ նոյեմբեր ամսուն ընդունեցանք վարժարանին երրորդ կարգին մէջ Այնթապցի երկու չափահաս օրիորդներ տեղական դպրոցի շրջանաւարտներէն բարի վարուց մասին վկայեալ տեղւոյն Ազգերէցի և ընկերութեան կոդմանէ։ այս օրիորդներ պարտաւորութիւն յանձն առած են հանդէպ իրենց պաշտպաններուն յետ աւարտման Դպր։ Տիկ։ վարժարանի շրջանին պաշտօնավարել Այնթապի մէջ, և ի սէր ուսման ու այդ ազգաց աշխատութեան առ ոչինչ հաշուած էին ցուրտ եղանակի մէջ 15 օրուան ճամբորդութիւն մը։ Այդ օրիորդներու պաշտպանն է Այնթապի Հոփսիմեանց Պարգաէր Տիկնանց ընկերութիւնն որ օրինակելի նախանձախնդրութեամբ կաչխատի Այնթապի իգական սեռի զարգացման։ Նոյնպէս յաջորդ ապրիլ ամսոյն Եգիպտոսէն պիտի ունենանք երկու աշակերտուհիներ որոց համար մասնաւոր վճարում մը պիտի ընեն Եգիպտացիք։ Փափաքելի է յոյժ որ այս բարերարներու թիւը սատարեալ որով ամէն գաւառ իր մասնաւոր պաշտպանին ունենալով ապահովէ իր ապագայ վարժուհին։

Թէեւ հինգ շրջանաւարտներ ունէինք ներկայ տարւոյ համար, բայց սոսկալի դժբաղդութեամբ վերջերս անոնցմէ Օր։ Վաթիւշի Երկանեան չը կրնալով ազատիլ անոյշ հիւանդութենէ մը՝ անհուն վիշտ պատճառեց ինչպէս իր ընտանեաց նոյնպէս և համայն ընկերուհեացս։ Զուտ շրջանաւարտ օրիորդներ կը ներկայեմք այսօր որոնց երկուքին համար մէկ քանի ամիս առաջ բանակցած եմք արդէն կարնոյ վարժարանց հետ։ եթէ կայ բան մը որ մեզ ուրախութիւն կը պատճառէ յոյժ, այն քարի կամեցողութիւնն է ծնողաց կողմանէ և տեսուն աշխատութիւնն դեռատի սանուհեաց կողմանէ որով հաստատ կամք ունին իրենց բազմակարօտ ազգակցաց դատարակութեան գործին մէջ ըստ կարելւոյն օգտակար ըլլալ և այդ ապնիւ սկզբունքով արիացած՝ հեշտ կը թուի իրենց ամենէն դժուարին տեղափոխութիւններն։

Ընկերութիւնս պարաք համարած է իր վարժարանին վիճակը բարւոքելու օր ըստ օրէ և օգտաւէտ արդեամբ ցոյց տալու հասարակութեան թէ ի զուր վատնուած չեն իրեն նուիրուած դրամներ։

Շնորհակալութիւն կը յայտնեմք ուրեմն համայն նուիրատուաց որոնց մէն միայն նը-պաստը կը ծառայէ 18 ձրի գիւերօթիկ եւ 42 ձրի ցերեկեայ ընդ ամենն 60 ձրիավարժ աշակերտուհեաց խնամատարութեան եւ դաստիարակութեան։

Շնորհակալութիւն նաև մեր պատուաբժան ուսուցչական մարմնոյն որ չանը խնայած չէ իր պարտաւորութիւնը լաւ կատարելու։

Անկարելի է մեզ երախտագիտութեամբ չը յիշել նոյնպէս թէ այս տասնուչորս տարուան միջոցին վայելած եմք միշտ մեր ազանաւոր ազգայնոց մեծամասնութեան և հայ մամուլին քաջալերութիւնը։

Քաղցր պարտականութիւն կը համարինք մանաւանդ մեր ամենախորին երախտագիտութիւնը նուիրել մեր Վեհափառ և Ուսումնասէր Կայսեր Սուլթան Ապտուլ-Համիտ Խանի, որոյ շնորհն ներքեւ զարգացող հայարարոյր վարժարանս թոյլն մէջ կը պահպանուի նաև մեր վարժարանն։

ԿՐԹԱԿԱՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ

Գիտութեան բոլոր նորութիւնները, մանկավարժական բովանդակ պահանջումներն, հաստելի եղան վերջապէս մեր մըտաց, արձակուրդը միայն — աչակերտաց մէկ երկու ամիս վարժարանէն պաշտօնապէս հեռացուին՝ անբաւաւոր և յաւէտ անարդարանալի կերեւայ։ Ընդունայն կը համոզես ծնողքները թէ առողջ միտքն առողջ մարմնոյ մէջ կը բնակի և արձակուրդը սահմանուած է տղայոց անընդհատ աշխատութեամբ մաշած առողջութիւնը վերանորոգելու։ և տարեկան արձակուրդը կը կարգուրէ մանկան ըղձին։ ի նանիր կը ձգենս փաստելու թէ մանուկը շարունակ քայլելով կը խոնջի։ հարկաւոր է երկար հանգիստ մը, որպէս զի նոր ոյժով մը զօրացած վերսկսի այն ուղեւորութիւնն որ դպրոցէն դէպ ի կենաց աշխարհը կը տանի։ վայրապար կը վարդապետես թէ մանուկն ընդ երկար վարժարանի մը-նոլորտին մէջ ապրելով մաքուր օդի և ազատ շրջագայութեան պէտք ունի և արձակուրդն օգտագործութիւն մ'է վարժարանէն ի սուն։ անօգուտ օրինակներ կը բերես բուսական կեանքէն, թէ հողն ևս շարունակ սերմանուելով կը մաշի, կը տկարանայ, պէտք է ժամանակ մը անմշակելի պահել զայն, որպէս զի բնութեան ձրի դեղարանէն դարմանուելով, առատագոյնս արդիւնաւորի։ սակայն ծնողքները, մեծ մասամբ, իրենց կանխակալ կարծիքն ու նախապաշարումն ունին։ հոգեբանական սկզբանց և մանկան ատիճանական զարգացման օրինաց անտեղեակ՝ չեն կրնար ըմբռնել թէ ինչպէս երկար դարեր դեռատի սերունդն այս նորելուկ հանգիստը չը վայելելով՝ տակաւին առողջ էր և մըտացի։ ի՞նչպէս արդի մանկավարժք, փոքրիկներու վերածնութեան գործով զբաղողներ՝ որ անչուշտ ժամանակի աւագ կարեւորութիւնը քաջ գիտեն, աշխատութեան օրերու մէջ դբօանքի երկար ժամեր սահմանելէ յետոյ կարտօնեն տակաւին այսպիսի մեծ հանգիստ մը՝ որ ժամանակի կորուստ է միայն, և յետոյ երբ իր աչքի առջեւ կը տեսնէ նա այն չոչափելի վնասներն՝ որ այս արձակուրդի օրերուն մէջ տեղի կունենան, չը կրնար բնաւ գտնել այս տնօրինութեան արդարացումը։ կիները մանուանդ, իբրեւ պահպանող հին կարգերու և սովորութեանց, էրկի մարդերէն աւելի կը տրտնջան այս տնօրինութեան դէմ, զի անհնգստութեան մեծագոյն բաժինը իրենք լինելով և անկարող գտնուելով անոր առաջն առնուլ, այս երկու ամիսը չարչարանաց օրեր կը համարին իրենց։ Գաւառաց մէջ ուր ընտանեկան կեանքը քաղաքներու ընտանեկան կեանքին նման կազմակերպութիւնը չէ գտած, ուր ծնողաց հեղինակութիւնը դեռ իր վճռական ազդեցութիւնը չունի զաւակաց վրայ, ուր հայր ու մայր դատարակի պաշտօնը չեն միացուցած ծնողական պաշտօնին վրայ, ուր տունը ճաշարանի և նրնջարանի սենեակներու վրայ՝ վարժարանի սրահ մ'ալ չէ աւելցուած, իրաւամբ արձակուրդը դժուարատար է և սրտնեղիչ, սակայն կրթական այս պէտքը կեդրոնի և գաւառի համար բացառութիւն չունի։ գիտութիւնը տուած է իր վճիռը, արձակուրդն անվիճելի պէտք մ'է։ կարեւոր է միայն գիտնալ թէ ո՞ր եղանակի մէջ, որչա՛փ և ի՞նչ պայմաններով պատուելի է այն։

Ընդունելով թէ արձակուրդն յոգնած մտքերու պահ մը հանգիստ տալու սահմանուած է, կը հետեւեցնենք թէ եղանակն էական պայման մը չէ, ձմրան մէջ ալ կարելի է կատարել արձակուրդն։ այլ ուրմկհեռաւ ամրան ջերմ և հեղձուցիչ օդը հոգւոր ներգործութիւն ունի մտաց վրայ, մանաւանդ մատաղ և թարմ մտաց վրայ, կը ըմպանցնէ յիշողութիւնը, կը մթագնէ երեւակայութիւնը, կը չլատէ դատելու, բաղդատելու և այլ հոգեկան կարողութիւնները, մեծ իմաստութեամբ ամրան ջերմ եղանակն որոշուած է արձակուրդը յարում ազատ կը լինի մանուկը շատ մը հեւանդութիւններէ, որ մարդոց համախմբումներ կրնան պատճառել՝ մանաւանդ առողջապահական պայմաններէ զուրկ նը-կուղներու մէջ, որ բաղում ուրիշ վարժարան անունը կը կրեն գիշերաղաքար։

Իսկ արձակուրդի տեւողութեան չափին վրայ գիտունք և հոգեբանք տակաւին միաբան չեն։ մեք առանց այս կամ այն կողմն հակելու, կը կարծենք թէ ամեն պարագայի մէջ և ամեն դիմայի համար երեք ամիսէն աւելի արձակուրդն անբաւաւոր է։ եթէ տարբական նախակրթարանի փոքրիկներու համար կը հաւանիմք այդ պայմանաժամին, բարձրագոյններու համար երկու ամիսէն աւելին ժամանաճառութիւն եւեթ կենթադրեմք։

Իսկ որ և է դասական աշխատութիւն՝ բաց ի բարոյական և զբօսնցուցիչ պատմութիւններէ, յանձնարարելի չէ այս օրերուն մէջ։ մանուկը պէտք է զգրոցական կեանքէ բոլորովին պարբեր կեանք մը վարէ արձակուրդի ատեն։ կեանք մը խաղի, զբօսանքի, զերծ ամեն պարտականութենէ։ սակայն օրվկեանս գիւրաւ կը մոլորին նոքա, ծնողաց պարտքն է պահպանն հրեշտակի պէս անքուն հսկել նոցա վրայ։ Գ. Լ.

Կարին, 26 յունիս

Պատի անտի

ԽՈՀԱՐԱՐ ՄԸ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Այն առաւօտ, ծերունի տանուտէրը, թէպէտ և գուռը գոց պահել կ'ուզէր, սակայն պաշարուած էր այցելուներէ։ Հակառակ իւր հրամաններուն՝ Պընուա, իր ծառան, խնդրարկուները մերժելու անկարող, ամենքն ալ վեր կը հրամցնէր։ Կարգը հիմայ Պ. Ռիսօլէինն էր։

Ան՝ հը մտաւ, խոնարհութիւնը՝ Սովորութիւնը ֆորհրդոպա՝ գրքին կանոնաց համաձայն ընելով։ երկու քայլ յառաջ, քայլ մ'ետեւ, մարմնոյն հակումը 45 աստիճան յանկարծական՝ այլ չնորհալի շարժմամբ մը, ձեռքը սրտէն 2 մատ հեռու բռնելով։

Պ. Ռիսօլէ կատարեալ ճէնթիլմէնի մը կերպարանքն ու զգեստը կը կրէր։ ապիտակ փողկակ, անսգիլտ կոպմանմորուներ, նուրբ այծենիէ ձերմակ ձեռնոցներ, մետաքսեայ գլխարկ, որուն ո՛չ մէկ աղուամազը ցցուած էր։ ծանր գնտիկներով ոսկէ հաստ շղթայ մը, ասպետական մատանի մ'ալ մատը։ և վարպետ գիրձակի ձեռքէ ելած հագուստ մը։ Բարեւելու համար երբ ծռեցաւ, խնամով սանտրուած մազերէն գլխիկ բուրում մը ծաւալեցաւ։

—Ներեցէք, պարոն, ըսաւ ծերունին չվոխած, եռ··· եռ··· Պընուա ոբխած լինելու է։ արդեօք քիչ մ'առաջ ինձ յղած տասը ձեռ՞ն է։

Պ. Ռիսօլէ գաղտնի ակնարկ մը նետեց քառակուսի թղթին վրայ և կրկին խոնարհելով ժպտալով մը, որ կը յայտնէր թէ որշալ գոհ էր իր անձէն։

—Այո՛, Տէ՛ր, ըսաւ, և կը գարմանամ որ վայրկեան մը կասկածեցաք ատոր վրայ, զի իմ անունս տիեզերական համբաւ ունի։ Զորս տարի Շէսթէր մարքիզին քուլը էի։ և եթէ ամիս մը առաջ պարտաւորուած չըլլայի զինքը թողնելու, դեռ իւր առաջին խոհարարը պիտի լինէի։

Պարոնը զարմացական շարժում մը ըրաւ։

—Խոհարա՞ր, գոչից, զուտ խոհարա՞ր էք։

—Խոհարարներու բրօֆէսօր, յարեց Պ. Ռիսօլէ հպարտօրէն։ Պ. Շէսթէր Մարքիզը այս վայրկենիս կը զզվայ արդէն իրմէ բաժնուելուս պատճառ ըլլալուն համար։ մէկ խօսքով մերժեցի զինքը։

—Մերժեցի՞ք Մարքիզը։

—Ուրիշ կերպ ընել անկարելի էր ինձի։ Հասարակ կեանքի մէջ, փաքրիկ քաղքենեաց քով, տանտէրը կամ երբեմն տանտիկինն է, որ շաբաթական կերակրոց մասին հրահանգ կուտայ խոհարարին կամ խոհարար կնոջ։ Հայ լոյֆ ինլէֆէրին մէջ ասոր բոլորովին հակառակն է սակայն։ Մենք բնաւ կախում չունինք մեր պետէն զոր մենք կ'արհամարհենք ճաշի սիսելու։ ընդհակառակը, նա մեզմէ կախում ունի և եթէ հարկ ըլլայ մենք ենք, որ շաբաթական կերակրոց հրահանգը կուտանք նմա։

—Իրա՞ւ։

—Հրաժարականս տուի Մարքիզին՝ մոռացման մը համար, զոր, ամեն արուեստաւէտ եթէ արժանապատուութեան խըզճահարութիւն ունի, ոչ այլ ինչ պիտի նկատէ, բայց եթէ ծանր թշնամանք մը։

—Արուեստաւէ՞տ մը, մրմնջեց ծերունին՝ Պ. Ռիսօլէին նայելով որ բառերը կը չիչտէր։

—Պ. Մարքիզն օր մը կոչնականաց ներկայութեանը իր ապուրին մէջ երկու պըտղունց աղ դնելու յոռի գաղափարն ունեցաւ։

—Էհ՝, միթէ մեծ սխա՞լ մ'է ապուրին մէջ աղ դնելը։

—Կենցաղագիտութեան դէմ մեղանչել է և ուղղակի թշնամանք մը խոհարարապետին նկատմամբ։ Ի՞նչ պիտի ըլլար մեր արուեստը, Տէ՛ր, եթէ Թալլեարէնք առաջին հանդիպողին սրբագրել մեր ձեռքէն ելած գործ մը։ Երբ տանտէրը միայն մէկ պղտզնց իսկ աղ դնէ ապուրին մէջ, այդ կը նշանակէ զօրութեամբ, լռելեայն, թէ իր խոհարարապետը բաւական աղ դրած չէ, հետեւաբար պարզապէս խոհանոցի մանչ մ'է։ Ես չէի կրնար կրել ասիկայ։ Պ. Մարքիզը կը զզվայ հինայ ըրածին վրայ, սակայն եթէ ինքզինքն արդարացնելու համար ոտքս անգամ դայ, պիտի մերժեմ զինքը։

—Ուրեմն այդ ժամանակէն ի վեր անպա՞ւսաց էք։

—Ո՛չ, պարոն, Լօրտ Թրֆուալ, որ Շէսթէր մարքիզին շատ հարուստ է, խնդրեց ինձմէ որ իր անձնական խոհանոցը վարելու շնորհն ընեմ եւ ես կարծեցի թէ կրնամ ընդունիլ իւր առաջարկը։ գժբաղդաբար Լօրտ Թրֆուալ իւրանային փոխարքայ կարգուեցաւ և ես չկրցայ վերջապէս Տըպլինի մարմուիլ։

—Ահ, մեծ քաղաք մ'է սակայն։

—Իռլանտական մեծ քաղաք մը, որ ոչ Բարիզ մը կ'արժէ, ոչ Լոնտոն մը։ Այնտեղ իտալական օպերա չկայ։

—Երաժի՞շտ էք։

—Երաժշտասէր մը։ Ես մրցեցայ Բօսթոնի հետ, որ արդարեւ ճանչցաւ իմ գերազանցութիւնս Միլանական թմբկահարութեան մասին։

—Լօրտ Թրֆուալ պիտի ընդունէր դեղեանչուշտ, եթէ փոխարքայութեան պաշտօնը չտանար։

—Անշուշտ և է դեպ է այսօր ցուցնել ձեզ իր նամակը։

Պ. Ռիսօլէ թուղթ մը բացաւ, որուն պարունակութիւնը ներկայացուց ծերունիին որ խնդալը հպիւ բռնելով կարդաց ազնուական Լորտին յայտարարութիւնը։

Երբ ինձ յանձնուեցաւ Իռլանդայի փոխարքայութիւնը, կը տեսնեմ թէ դեռաշ մ'ըրի իմ խոհարարապետս՝ Պ. Ռիսօլէին խորհուրդ շնորհելով։ Պ. Ռիսօլէ չկրցաւ ինձ հետեւել ի Տըպլին։ ատիկայ ինձ հաճար մեծ կորուստ մ'է։»

—Կը տեսնէ՞ք, ըսաւ բրօֆէսօրը հըպարտօրէն։

—Ներեցէք ինձ հարցնել ձեզ թէ ի՞նչ ամսական կ'առնէիք։

Պ. Ռիսօլէ, ծիրանի գոյն առած, ելրեք քայլ ետ գնաց։

—Կը նեղեմ պարոնին, պատասխանեց չորսութեամբ, կը մոռնայ թէ արուեստակցա մը ամսական չառնիր։

—Ուրեմն խոհարարութիւն կ'ընէք փառքի համար միայն։

—Պզտիկ քաղքենեաց մէջ միայն ամանկան կուտան։ հայ լոյֆ ինլէֆէրի մէջ մեզ մեծարանք և ամանաբոյժ կը պարտին։

—Եւ ձեր ամավարձը կը հանէր միչև··

—Լօրտ Թրֆուալ իւր պիւտճէին մէջ ինծի տարեկան 20,000 ֆրանք կը նշանակէր, իմ մասնաւոր մառանս, ձիս, գուբէս և վագրս ալ զատ։

—Ձեր վա՞գրը։

—Իմ ծառայութեանս համար։

—Քսան հա՞զար ֆրանք և վա՞գր մը։

—Խմբեղինաց պարարտութեան յատուկ թոշակն ալ զատ։ ստորին յարկերու գործերուն չեմ խառնուիր և գրեթէ միչտ Բարիզ-ը-ին համար տեղս փոխանորդ կը կարգեմ քեռայրս Պ. Մագարօն, որուն ամավարձը 10,000 ֆրանք է, առանց վագրի։

—20000 և 10000 կընեն 30000, եթէ չեմ սխալիր։ ձի, մը, գուբէ մը, վագր մը։ Բայց ես այսքան տարուան աշխատաւոր մրն եմ, կին մը և տղայք ունիմ։ 7 տղայք, Պարոն, և այդքան թոշակ չեմ ստանար։

—Կը մեղքնամ զձեզ պարոն, ըսաւ Պ. Ռիսօլէ ուսերը թոթուելով։

—Կը մեղքնաք գիս, սակայն ես աշխարհս ամեն խոհանոցները այդ գումարին կէսովը կը գարձնեմ, իրա՛ւ որ։

«Ի՞նչ, լրջօրէն կը կարծես թէ մսի ջուր մը տաքցնելու համար, քեզի տարեկան 20,000 ֆրա՛նք պիտի տամ։

—20,000 ֆրանք և վագր մը, ուրիշ պայմաններ անընդունելի են ինձ։

Մերուանին խոկաց վայրկեան մը։

—Է՛հ, լաւ, Պարոն ըսաւ, ձեզ առաջարկ մը ունիմ։ ես ձեր ծառայութեան մէջ մտնեմ, ձեր ինձմէ պահանջածին միայն կէսովը, վագրն ալ ձեզի։ փորը յարդով լեցուցեք եթէ կ'ուզէք, և ի հարկին անկողնէդ իջած ատեններդ ատիճանի տեղ գործածեցեք։

—Կը ցաւիմ որ պարոնը անպատկառօրէն կը խօսի հեռս, պատասխանեց Պ. Ռիսօլէ և մեկնեցաւ առանց բարեւելու։

Մերուանին աչքովը հետեւեցաւ անոր ապչած, անշարժ, չգիտնալով թէ կ'երազէ՞ը թէ արթուն էր։

Սակայն իր զարմանքը աւելի մեծ եղաւ, երբ տեսաւ որ Պ. Ռիսօլէ՝ Պընուային, ծառային, ոսկի մը տուաւ ըսելով։

—Ա՛ս ալ քեզի, տղա՛։

Թարգմ. Հ. Մ. Գ.։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ, ԿԱՊՄԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Գ. Պաղտատլեան

ՆՄՈՅՇ ՕՍՄ. ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՐԴԱՐ Ա. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Վաճառական յ'Ուսումն. Խորհ. Ազգ. Կեդր. Վարչ.

Մոյն դասագիրք կը պարունակէ Օսմանեան հին եւ նոր նշանաւոր գրագիտաց գրէնի եղած ընտիր ընտիր կտորներ, արձակ եւ ոտանաւոր։ Ուսանողը պիտի գտնէն իւրաքանչիւր հատուածի բառերն եւ ասացուածներն ի ստրեւ գրուած, հանդերձ իրենց արտասանութեամբն ու նշանակութեամբը, եւ մանաւանդ իւրաքանչիւր բառի Արաբ։ Պարսկ։ եւ Թուրք։ բոլոր գործածական հոմանիշներովն՝ որոնք Օսմանեէնի նման լեզուի մը ամենախուեւոր տարրը կը կազմեն, եւ որոնց ուսումը երկար ժամանակի կարօտ է եւ մեծ դժուարութեանց ենթակայ, բանի որ ուսանողը չկրնար մեռք բերել զայնս՝ բառարանաց իսկ դիմելով։ Մոյն դասագիրք, ի մէջ այլոց, սուղ ժամանակի մէջ բառականաչափ հոմանիշներ իւրացնելու դիւրութիւն ընծայելով՝ կուգայ մեծ ծառայութիւն մատուցանել Թուրք լեզուի ուսանողաց։

Գինն է 4 դրուշ

Կեդրոնատեղին է ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. Պոլիս Մուրատ Հանամ մասջիտի 14,

Հրատարակուեցաւ Տէմիրճիպաշիրեանի Հայ-զաղ. Բառարանի Երրդ. Թիւը։ գին 10—12 դրուշ, կեդրոնատեղին է Զ. Թորոսեանի զրատուն, Պահճէ-Գարու, Թիւ 4։

ՏՈՒԹՈՒՐ Ա. ԴԱՐԱԳԱՆ

ՎԱՆԱՅԵԱՆ ԲԱՐԵՊՈՂՈՒ ՀԱՅԱԳԱՍԱՐԱՆԻՆ

Նախկին օգնական բժիշկ Բարիզու Համալսարանի Մանկաբարձական եւ Կնախտաբանական հիւանդանոցին

Կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդներն Էրէ-ելաբէրի, հինգ-ելաբէրի, ըաբաի և էյրուպի օրերը, դէս օրն վերջ, Բերա, Սամաբաթ Մէհմետ փողոց թիւ 44։ կը գարմանէ ներքին հիւանդութիւններ, կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ և ի մասնաւորի կը զբաղի մանկաբարձական և կընոխտաբանական ճիւղով։

Հինգշաբթի օրերը ձրի։ 646

ՅԱՆԻՆ ՄՈՅԵՒ ՉԵԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Նշանագր. Գ. Պոլիս, 3 գ.եկտ. 188

Պարոնայք Սոդ և Պոսա,

Կը ցաւիմ որ պարտականի գիրքովս կարող չեմ փոքրիկ ընել, այլ համենայն ուրիշներու փոքրիկներուն և այն քանչելագործ դարմանիչներ փորձել զոյն մեր հիւանդանոցս մէջ։ Ես յայտարարեմ որ ձեր Յորիս ձկան իւղն է, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաբաղձելի, և մանաւանդ, կը համեստասեռնէ ոչ ցանկալի դրոյ սիրտաբուժական գիրքերն ի գործս տալու ի ջատագովս։ Ես յանձնարարեմ զայն ամենայն հիւանդանոց դրոյ սիրտաբուժական գիրքերուն։

Ս. Ս. Ս ՍԱՎԱՐՈՅԵԱՆ ՓՇԱՇ

Լեզեկի Վ.ՀՏ. Սուլթանին

ՇԱՀԱՒԼՏ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բուսիէի Երկրաչափուտ 141երորդ վիճակահանութիւնը պիտի բաշուի յառաջիկայ օգոստոս 1ին—յուլիս 20ին։

Այս անգամ 630 հազ. պիտի շահին որոնց առաջին պարգեւը շահողը պիտի ստանայ 600,000 եւ երկրորդը 60,000 ֆրանկ։ Վիճակահանութեան մասնակցող քաղաքացիները կը ծախսուին ամբողջը 7 ու կէս, կէսը 5 եւ բաւորդը 3 դանկանիս։ Գաւառներէն բոլորայի բուլ ալ կ'ընդունուի, սա պայմանով որ բոլորային ծախքը գնողը ոնարէ։ Նաստալ առնողին գեղ կ'ելլայ։

Տիրատն Մ. Արզրեանի վաճառած բրոմէսնիրուն վրայն բուն Թիւերը—Ժ, Ուրբիրէնները եւ թէ Գրատարէնները—տարեալ են։ Ձեռագիր Թիւրքաւ չկան գրաւին։

Ղալատիա կամուրջին գլուխը Թիւ 33 Տիրատն Մ. Արզրեանն։ 659 6—8

ՍԶԳ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ բաժնեէրիրուն թէ 1881 գեկտ. 8/20ի կայս. հրամանագրին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին համեմատ, փոյ տարուան մէջ չգանձուած կարտոնեան իրենց պայմանաժամին լրումէն անդին պիտի չենչուին։

Հետեւապէս, այն կարտոնեան որք 1887 սեպտեմբեր 113էն սկսեալ մինչեւ 1893 սեպտ. 12 չգանձուին, պիտի վար գրուին Հանրային Պարտուց կողմէ։

Կ. Պոլիս, 23 մայիս 93 8—12

ԴՐՈՇՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ ՇԱՐ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱԳԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՀԻՄՆԱԼ Ի ԼԸՆԴՈՆ ԱՄԻՍ 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ բամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զիանուց համար։

618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակեան կայծակ, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ատենագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զանազանութիւնները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանկ 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,889,695
Տարեկան հասոյթ	» 16,890,344

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ ճանապարհներ և ոստայն մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՉ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանկ 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանկ 2,585,853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆինս մնացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց գրամ գումարն ու պահեստի գրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանկ

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՍԻԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գալաթա, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

369

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Տէօրտիւնճի օրտուի հիւմանունա մէնսուպ սիւվարի վէ թօփճը ալայեալարը էֆիրատը լչուն մահալլինճէ մէվգբի միւնագասեա գօնուլմուշ օլան 10,000 ատտտ թէրքօշուն պէհէր առտտի 8 1/2 զրշ. թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունտան ֆիի մէզպուրքն թէնգիլի իւէ իթաեա թալիպ օլանլարքն թարիխը իլանտան իթիպարէն նիհաեէթ 1 հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթը ումումիէթ տաիրէսինէ կէմիլերի իլան օլունուր։ Նո. 4 2—3

Նիզամիեէ իտարէսինտէ պուլունան պիլ ճիւմէ ֆիրունլար լազբէսի իչուն միւպաեա օլունմագ 21 գալէմ էշանքն թէմուզը բուսիին 12ինճի կիւնիւնէ գատար պիլ միւնագասա եէվմը մէզքիւրտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասքնա թալիպ օլանլարքն մագամը Սէրասքէրի լեվազիմաթը տաիրէսինէ կէմիլերի իլան օլունուր։ Նո. 5 2—3

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դեկ. 31ին ապահովագրած գումար	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ լէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և Նաւերու մէջի ապրանքներ, նաւահանգստոն մէջ։ Վնասի ատեն արագ և խրոխտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ. դրծակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 իպէրէթ փաշա խան, Գալաթիա։

Զեղչեալ գներ

Նէրէս-Յարութիւն

Ռ. Մ. ՊՈՆՏ

564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ՔԻԻՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամէն ափոր երկու անիսմ կը բանին Լիվերբուլ և Ամերիկայ գիծը

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գանատիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բաւարիա	5587	Ադլաս	2393
Սկիթիանիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սկիթիա	4557	Բալթիրա	2144
Ամէրիքա	2443	Թրինիտատ	899
Գիլտաք	1876	Մորոգգո	1855
Շերպուրկ	1614		

Բալթիրա չոգենաւը Լիվերբուլէն ասա կը սպասուի դէպի յուլիս 23։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար Thomas C. Joly Ալեքսանդրիոյ խան. Թիւ 40։

17 Գալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԿԵԱՆՔ ԱՌՆՈՒՆ Է ԳԵՂԵՑԿԻ

ՄԷԼՐՈՅ

ՄԵԼՈՐԻՈՒ ՄԻԿ ՀԱՏԻՎ ԿՈՒՄԱՆ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձուցանէ ճերմակած կամ գունատած մազերը. Կը դադրեցուցանէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը կը վերացուցանէ թիերը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Եւ Եւրոպայի Եւ Նիւ Եորք։

Մենաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Գալաթա և Խանունեան Բարուանա, Նիւքեաք Գալաթայի, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառում Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Գալաթայի կամուրջին դիմաց, 17, ու Ռեքայի Մեծ Փողոցը, 158, Գանձիւք, բրեանական դէղատանը և Իզմիրը, հոսանքառ, Մեծ Փողոց Ռեքա, 433։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

Իրաւամբ որ շամ Ի՝ ապայով

Գարտատեալ մեռամ ՍԿՈՏԻ Է ՊՕՐԻՆԻ։

Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չամի անորժամամ է

Մորթ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ հաղը, ցրտաութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճուղաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անորժ համու հոտ ունի, գիւրամարս է, ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակալ ի Ն Պոլիս, ՀԱ. ՌԻՖՏ ԵՒ ՀԱՒԻՐԻԼ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիա և Պոլսոյ դէպ կանոնաւոր գործ

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ապրանք և արտ ուղեւորաց

Նաւուղղեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹՈՄՈՅԻ ԲԸՂՈՒԼ Մոմեանի Սիրէ Ֆրանսիզ

477

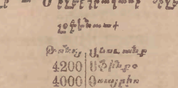

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Մանչեսթրիոյ դէպ բանալ ջրգնեալ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանագաս	4200	Սիթիքս	3000
Ֆէրոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրեթիս	3000
Սէսոդրէն	3250	Թէրս	3000
Թիրա	3250	Լոգիա	800
Բաքտրա	3250	Օրինա	800
Պարիսիթիս	3250	Մեռի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՎ և ԸՆԿ. Ռեյթոլ խան

ՇԼԷՄՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

292 Ֆլիթ-մոն Ռոդրիգ Լիվերբուլ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ԲՐԻԷՆԷ. ԱՌԷԼԻՈ, Կ. Պոլսոյ և Օդեսայի դէպ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՊԻՔԼՕՊ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ադամաս	2000	Յլամինկո	1600	Բաւէրտն	3200
Անտէլո	3000	Կալիէս	5500	Բատեր	1700
Աբօլիս	5500	Կիդանս	2200	Բլանկ	1500
Ակիս	2300	Կոզս	1800	Բոլս	1000
Արիոնդս	5000	Կրոնաս	2200	Գուէրդ	2800
Գասանս	3000	Հիրս	2000	Իրանիա	4400
Գրոտոնս	2200	Հիսալկ	3800	Բինալդգ	3200
Գասվա	2000	Հինսաա	7000	Ռոլլ	3000
Գիֆիալ	8800	Հանդեր	1200	Բոմֆ	3500
Դէլլա	2600	Այակս	5000	Բոգարիս	3500
Դարիրաս	2500	Ֆիրնս	2300	Ամրէնս	4000
Դանէ	2100	Գէլլաս	2000	Ամանդիանս	8200
Գաստ	2000	Գոլբինս	4200	Ամրոնս	2000
Գոմ	2700	Գոմնս	2200	Ամրիս	2000
Զիգանկ	5000	Լես	2000	Սորենս	4300
Դիս	3500	Լէգանիթ	4500	Թ. Ռիլդն	3000
Գոլբրաս	8400	Լիսնոս	3000	Թուրս	1200
Տիգ	2500	Մարոն	1500	Թուլիս	2800
Տամնս	2500	Մարգ նկ	4300	Թորբիս	900
Տուրս	4800	Մարգէլլ	6500	Ռոբրնս	5000
Տրաս	2100	Միլս	2000	Վալթուրս	5000
Իսպանմ	2600	Մուրնս	3100	Եսաս	3600
Իտաբաս	3200	Նէրս	2000	Չէրդա	1000
Իէրբրս	3200	Սիլանս	3000	Տիֆանիքս	200
Լրանս	2600	Օթելլս	5000	Ֆրանս	200
Քանդան	800	Ոգրանս	4500	Ֆիրս	140
Ֆիտս	700	Ոգրս	2000	Ֆրոբիթ	120

Եմիրզան Մոնարգ 8000

Գիմրզան Մոնարգ 8000

Լարդին Մոնարգ 8100

Եկաս չոգենաւը, նաւապետ Մոբ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասաւ։

Ուղեւորներու համար դիմում դէպ Ռիխ Ի՝ ընդունելութիւն

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՏՏՕ Գործակալ

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ

604 Խան, Գալաթիա

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԷՆՃ

ԱՍԻԱՆԱՆ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	» 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ձգձգի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ.

Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

140 Պահչէ Դարու, Մէյտանիրք աօքաք, Ուիթմայ խան։

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԴՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական եռանիստ ուղեւորութիւնք

Վ. 5 17 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Հ. 6 18 Ռիբօանդգրիոյ ուղղակի ուղեւորանգակ. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի հասանելի,

Հ. 7 19 Սեվաստոպոլի ուղեւորանգակ, առաւաւտեան ժամ 10ին։

Պ. 7 19 Սուրհանգակ գէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ գարնանայ. տանաւտեան ժամ 11ին։

Հ. 8 20 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազգ. — Ցուցիս 6 18, երեքշաբթի օրը կ'պոլսոյն գէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ տարբերք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստին Թրիրոլի Պէյրութի, Իաֆա, և Բեր-Սայիտ գացող շոգենաւերն։

605

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

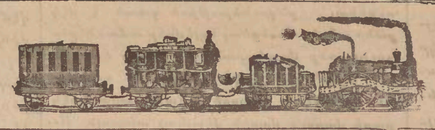

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ճ ԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճեղք. Թ. 2 Բէյ. Ա.	Կես. Ճամբ. Թ. 4 Ա.մ. ար Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 62 Ա.մ. ար Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 132 Բէյ. Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 124 Ցերեկ. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կես. Խառն Թ. 123 Ցերեկ. Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 131 Ա.մ. ար Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 61 Ա.մ. ար Ա Բ Գ	Կես. Ճամբ. Թ. 7 Ա.մ. ար Ա Բ Գ	Արեւ. Ճեղք. Թ. Ցերեկ. Ա.
ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.		ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.
7 20	8 18	6 30			Մէկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ..... ժմ.			8 22	4 00	
		6 41			Գումրգարու		8 23			
		6 53			Եէսիր—գուլէ		8 07			
		7 12			Մաչրիքիւղ		7 44			
		7 26			Ալյմէնանու		7 22			
		7 45			Քիւրիւք—Չէքմէճէ...		7 07			
		8 29			Սրարթա—գուլէ		6 22			
	9 33	9 05			Հասրլիճէյ		5 56		6 58	
		9 43			Զատիաճա		4 53		6 17	1 50
9 58	10 51	10 25			Գասպաչէ		4 20			
		11 27			Սիրնէլի		3 29			
	12 12	12 09			ժմ. Զեյրեկպէյ ժամանում		2 37		4 33	12 09
	12 14	12 40			մկ. Զեյրեկպէյ ժամանում		2 12		4 33	12 04
12 04	12 56	1 41			Զորլու		1 26		3 56	
		2 38			Մուրթաքլը — Քէօքէլի		12 26			
		3 05			Սէիսլէր—Չիքիթլիք ...		11 53			
	2 25	3 44			Լիւլէ—Պունարճազ		11 16		2 26	
2 05	2 55	4 30			Պապա—Էրքի		10 39		2 00	9 33
		5 13			Բավլա—գէօլ		9 40			
	3 58	6 03			Ուզունգիւրէ—Քէօրքիւ.		8 56		12 50	
	4 16	6 17			Գուլէյիթ—Պունարճազ		7 46		12 51	8 09
		7 12			Ուրլի		7 14			
4 21	5 09	7 50			ժմ. ԴԱՐ. ՊՈԼԻՍ ..... մկ.		6 25			
4 29	5 19				մկ. Գասրքէշլէ ..... ժմ.				11 37	7 14
			3 15			1 25			11 22	7 09
			4 07		Գասրքէշլէ	12 32				
			4 57		ժմ. Մուսթաֆաբաշա մկ.	11 39			10 27	6 13
5 25	6 12		5 17		մկ. Մուսթաֆաբաշա ժմ.	11 19			10 02	6 07
5 51	6 32		6 38		ժմ. Հարմանլը մկ.	9 54			9 19	5 25
6 14	7 18		6 55		մկ. Հարմանլը ժմ.	8 48			8 39	5 18
6 26	7 38		7 38		ժմ. Քանթէ մկ.	8 01			8 38	4 55
	8 01				մկ. Թրքեօվա-Սէմէնի ժմ.				8 23	4 48
	8 11			10 50	Գայտարքը—Հասաքէյ ...		12 50		7 32	
	8 47			11 50	Եէնի—Մահալլէ		12 06		7 03	
	9 34			1 07	Բաքալը		10 50		6 39	3 06
8 38	9 59			1 49	Գասթանից—Աթանիմաք		9 58		6 14	
	10 25			2 24	ժմ. Փիլիպէ մկ.		9 04		5 54	2 17
9 23	10 44			2 49	մկ. Փիլիպէ ժմ.		8 25		5 34	2 12
9 33	11 04			3 20	Թաքաար Բաղարճէք մկ.		7 51		4 48	
	11 58			4 41	ժմ. Պարամպէյ մկ.		6 45		4 17	
	12 22			5 12	մկ. Պարամպէյ ժմ.		6 00		4 16	
	12 28				ժմ. Պէյօղլա մկ.				4 01	12 44
11 10	12 44				Մոմթա				12 34	15
3 20	4 29				Նէղ				5 51	920
2 10	9 50				Պէյկրաա				0 55	37
8 45	4 48				Պուտարեէթ				0	3
9 40	1 20				Վիէննա մկ.				30	
3 16	7 20									

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՐԻՊԻՊԻ—ՍՊԷՏԶԷ

Կես. Խառն Թ. 512 Ա.մ. ար ամեն օր Ժ. Վ.	Կես. Խառն Թ. 522 Ա.մ. ար ամեն օր Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կես. Խառն Թ. 523 Ա.մ. ար ամեն օր Ժ. Վ.	Կես. Խառն Թ. 521 Ցերեկ. ամեն օր Ժ. Վ.
5 10				
5 44		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 18
6 21		Թրօսմին ..... մկ.		9 41
6 43		Ամանօվօ		9 04
6 53		Քարասուլու		8 41
7 31		Կիւմիւնճէ		8 31
8 05		Կէօրիկէի		7 39
8 13		Մէլօվօ		7 18
8 47		Պիրուսմիքլա		7 06
8 57		Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
9 42				6 17
10 21		Գրիսվոլագ		5 48
11 08		Վէնիդց—Կրաչչօ ..... ժմ.		5 00
11 18		Քէօպրիւլիւ ..... մկ.		4 10
12 06				4 00
12 42		Զէյնիկօ ..... ժամ.		3 17
	1 06	ԻՒՍԹԻՒԹԻՔ (Պիւֆէ) մկ.		2 41
	1 47			
	2 42	Աճապար	2 20	
	3 15	Գումանօվա	1 44	
	3 43	Թապանօվճէ	1 07	
	3 56	Բեշէվա	12 29	
	4 21	Պուգաստովէ	12 04	
	4 34	Պուլիշենկէ	11 46	
		Զիպրէնէ	11 16	
			11 00	
9 33		Նիշ	5 31	
4 48		Պէլկրատ	10 33	
1 20		Պուտապէշթ	2 40	
2		Վիէննա մկ.	8 30	

ԳԻԾ ԻՒՍԿԻՊԻ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կես. Խառն Թ. 622 Բէյ. Ցերեկ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կես. Խառն Թ. 621 Ցերեկ. Ամեն օր Ժ. Վ.
7 15	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Իչէչան ..... մկ.	11 36
9 17	Գաչանիչ	10 59
10 27	Վ. Էուիքսվիցց	10 12
11 20	Լիբլիան	9 11
12 12	Բրիշլիթ Բիա	8 16
12 58	ՎուչիթՌա	7 22
1 15	ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ մկ.	7 00

ԹՐԻՆՕՎԱ—ՍԷՐԵՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կես. Խառն Թ. 321 Բէյ. Ցերեկ. Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 323 Ա.մ. ար Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կես. Խառն Թ. 322 Ցերեկ. Ա Բ Գ	Կես. Խառն Թ. 324 Բէյ. Ա Բ Գ
9 13	1 40	մկ. Թրնավ-Սէմէնի ժմ.	7 50	9 40
9 58	2 25	Դարաքոնտար	6 46	9 16
11 03	3 32	Բանա—Մէհլեան	5 43	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զագրա	4 42	7 09
1 14	5 41	Սիրքօ—Քրմանլը	3 41	6 18
2 00	6 30	Եամիչլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կես. Խառն Թ. 221 Բէյ. Ցերեկ. Ա. ուր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կես. Խառն Թ. 222 Ցերեկ. Ա. ամ. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ..... ժամ.	6 55
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Գուլէյի — Պունարճազ ...	5 30
10 10	Տիմէթգաա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Պիրիքլի	2 31
1 21	Ֆերրէ	1 29
2 22	ժմ. Ցեսթ—Ալգա ..... մկ.	12 20

ԴԻՍԵՂԱՒՈՐ ԻՒՆԴ

1. Սաստրգեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրեկուան ժամը 6ին և առտուան ժամը 5·59ի միջև եղած գիշերուան ժամանակը.

2.—Կ. Պոլսոյ արդարանց ժամանակացոյցը մանաւանդ ցուցակ մըն է եղած։

3.—Զանակոցմի սիւնակաց մէջ կառախումբ մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վերը։

4.—Թիւ 321 ֆրանս կառախումբը ի Թրնավա—Սէմէնլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ. ապայմանագրական կառախումբին։ Հետ։

5.—Թիւ 322 ֆրանս կառախումբը ի Թրնավա—Սէմէնլի կը հաղորդակցի Թիւ. 4 ապայմանագրական կառախումբին և Թիւ. 131 ֆրանս կառախումբին հետ։

6.—Թիւ. 621 խառն կառախումբը Սկոպիէ մէջ կը հաղորդակցի՝ Զիպէնիէ գացող Թիւ. 522 և Սկոպիէ գացող Թիւ. 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Մահճաքարձ վարն մը աւելցուած է Թիւ. 7 և 4 պայմանագրական կառախմբոց, արեւելեան ճանապարհագրի լրացնած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ. 4 կառախմբին } Կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պելովայէն մեկնող Թիւ. 7 կառախմբին } Կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայնս ի կիր առնուլ յանելեալ ածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ Բ. կարգ

Ֆր. 10.— Ֆր. 7.— Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար

,, 12.— ,, 9.— Կ. Պոլսէն Փիլիպէ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամանի վրայ։

9.—Մեկին Եւրոպոյ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան հետ է Սկոպիէի ժամանի վրայ։

ՅՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ